Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

►**B** **UREDBA (EZ) br. 184/2005 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**

od 12. siječnja 2005.

o statistikama Zajednice u vezi s platnom bilancom, međunarodnom trgovinom uslugama i izravnim stranim ulaganjima

(SL L 35, 8.2.2005., str. 23.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
►**M1**	Uredba Komisije (EZ) br. 602/2006 od 18. travnja 2006.	L 106	10	19.4.2006.
►**M2**	Uredba (EZ) br. 1137/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008.	L 311	1	21.11.2008.
►**M3**	Uredba Komisije (EZ) br. 707/2009 od 5. kolovoza 2009.	L 204	3	6.8.2009.
►**M4**	Uredba Komisije (EU) br. 555/2012 od 22. lipnja 2012.	L 166	22	27.6.2012.
►**M5**	koju je izmijenila Uredba Komisije (EU) br. 519/2013 od 21. veljače 2013.	L 158	74	10.6.2013.
►**M6**	Uredba (EU) 2016/1013 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016.	L 171	144	29.6.2016.

▼B

UREDBA (EZ) br. 184/2005 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 12. siječnja 2005.

o statistikama Zajednice u vezi s platnom bilancom, međunarodnom trgovinom uslugama i izravnim stranim ulaganjima

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 285. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke, doneseno u skladu s člankom 105. stavkom 4. Ugovora ([1]),

u skladu s postupkom predviđenim člankom 251. Ugovora ([2]),

budući da:

(1) Ugovorom se od Komisije zahtjeva da podnosi izvješća Vijeću kako bi mu omogućila nadzor gospodarskog razvoja u svakoj državi članici i u Zajednici, kao i usklađenost gospodarskih politika s nekim osnovnim smjernicama.

(2) U skladu s Ugovorom, Komisija je obvezna podnijeti Vijeću prijedloge za provedbu zajedničke trgovinske politike, dok je Vijeće obvezno Komisiju ovlastiti da započne potrebne pregovore.

(3) Provedba i pregled trgovinskih sporazuma, uključujući Opći sporazum o trgovini uslugama (GATS) ([3]) i Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS) ([4]), kao i sadašnje i buduće pregovore o daljnjim sporazumima zahtijevaju da se odgovarajući statistički podaci stave na raspolaganje.

(4) Uredba Vijeća (EZ) br. 2223/96 od 25. lipnja 1996. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Zajednici ([5]) (ESA 95) sadrži referentni okvir zajedničkih standarda, definicija, klasifikacija i računovodstvenih pravila za izradu računa država članica za statističke zahtjeve Zajednice, kako bi se dobili usporedivi rezultati država članica.

([1]) SL L 296, 6.12.2004., str. 5.
([2]) Mišljenje Europskog parlamenta od 30. ožujka 2004. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 13. prosinca 2004.
([3]) SL L 336, 23.12.1994., str. 191.
([4]) SL L 336, 23.12.1994., str. 214.
([5]) SL L 310, 30.11.1996., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1267/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 180, 18.7.2003., str. 1.).

▼B

(5) Akcijskim planom za statističke zahtjeve EMU-a, koji je Vijeću predstavljen u rujnu 2000., kao i 3., 4. i 5. Izvješćem o napretku, koje je također poduprlo Vijeće, predviđaju se tromjesečni europski računi institucionalnog sektora u roku od 90 dana. Pravovremeno osiguravanje tromjesečnih podataka o platnoj bilanci preduvjet je za izradu tromjesečnih europskih računa.

(6) Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 58/97 od 20. prosinca 1996. o strukturnim poslovnim statistikama ([1]) uspostavljen je zajednički okvir za prikupljanje, izradu, prijenos i ocjenu statistike Zajednice u vezi sa strukturom, djelatnostima, konkurentnosti i rezultatima poduzeća u Zajednici te su predviđene značajke koje je potrebno prikupiti u tom području.

(7) Uredba (EZ) br. 2560/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2001. o prekograničnim plaćanjima u eurima ([2]) izravno utječe na prikupljanje statističkih podataka; povećanje praga predviđenog tom Uredbom značajno bi utjecalo na teret izvješćivanja poduzeća, kao i na kvalitetu statistike platne bilance država članica, a posebno onih država članica čiji se sustav prikupljanja podataka temelji na namirenju.

(8) Priručnik za izradu platne bilance Međunarodnog monetarnog fonda, Smjernice Europske središnje banke (ECB) od 2. svibnja 2003. o zahtjevima za statističko izvješćivanje Europske središnje banke u području platne bilance, statistike stanja međunarodnih ulaganja i međunarodne likvidnosti ([3]), Priručnik Ujedinjenih naroda o statistici međunarodne trgovine uslugama i OECD-ovoj osnovnoj definiciji izravnih stranih ulaganja, zajedno definiraju opća pravila za izradu statistike platne bilance, međunarodne trgovine uslugama i izravnih stranih ulaganja.

(9) U području statistike platne bilance, ECB i Komisija, prema potrebi, usklađuju rad na njezinoj izradi. Ova Uredba posebno definira statističke podatke koje Komisija treba od država članica kako bi izradila statistiku Zajednice u vezi s platnom bilancom, međunarodnom trgovinom uslugama i izravnim stranim ulaganjima. U smislu izrade i pružanja tih statističkih podataka Zajednice, Komisija i države članice se međusobno savjetuju o pitanjima u vezi s kvalitetom dostavljenih podataka i njihovog pružanja.

([1]) SL L 14, 17.1.1997., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).
([2]) SL L 344, 28.12.2001., str. 13.
([3]) SL L 131, 28.5.2003., str. 20.

▼B

(10) Uredbom Vijeća (Euratom, EEZ) br. 1588/90 od 11. lipnja 1990. o prijenosu povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica ([1]) osigurava se da nacionalni propisi o povjerljivosti statističkih podataka ne smiju sprečavati prijenos povjerljivih statističkih podataka tijelu Zajednice (Eurostatu), kada takav prijenos omogućuje neki propis Europske zajednice kojim se uređuje statistika Zajednice.

(11) Uredbom Vijeća (EZ) br. 2533/98 od 23. studenoga 1998. o prikupljanu statističkih podataka od strane Europske središnje banke ([2]) utvrđuje se sustav povjerljivosti koji se primjenjuje na povjerljive statističke podatke koji se prenose ECB-u.

(12) Izradu posebne statistike Zajednice uređuju pravila iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 od 17. veljače 1997. o statistici Zajednice ([3]).

(13) Postoji jasna potreba za izradom statistike Zajednice u vezi s platnom bilancom, međunarodnom trgovinom uslugama i izravnim stranim ulaganjima koja slijede zajedničke standarde za kvalitetu statistike.

(14) Budući da države članice ne mogu dostatno postići ciljeve iz ove Uredbe, posebno postavljanje zajedničkih standarda za kvalitetu statistike potrebne za izradu usporedne statistike platne bilance, međunarodne trgovine uslugama i izravnih stranih ulaganja te se navedeni ciljevi mogu lakše postići na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti predviđenim člankom 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti predviđenim tim člankom, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tog cilja.

(15) Kako bi jamčile ispunjavanje obveza utvrđenih ovom Uredbom, nacionalne institucije odgovorne za prikupljanje podataka u državama članicama trebaju dobiti pristup izvorima administrativnih podataka, kao što su poslovni registri koji se vode u drugim javnim institucijama te drugim bazama podataka koje sadrže informacije o prekograničnim poslovima i stanjima, kada god su ti podaci potrebni za izradu statistike Zajednice.

(16) Mjere potrebne za provedbu ove Uredbe trebalo bi usvojiti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ([4]),

DONIJELI SU OVU UREDBU:

([1]) SL L 151, 15.6.1990., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003.
([2]) SL L 318, 27.11.1998., str. 8.
([3]) SL L 52, 22.2.1997., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003.
([4]) SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

▼B

Članak 1.

Predmet

Ova Uredba uspostavlja zajednički okvir za sustavnu izradu statistike Zajednice u vezi s platnom bilancom, međunarodnom trgovinom uslugama i izravnim stranim ulaganjima.

Članak 2.

Dostavljanje podataka

1. Države članice dostavljaju Komisiji (Eurostatu) podatke o platnoj bilanci, međunarodnoj trgovini uslugama i izravnim stranim ulaganjima, kako je predviđeno u Prilogu I. Navedeni su podaci definirani u Prilogu II.

2. Države članice dostavljaju podatke Komisiji (Eurostatu) u skladu s rokovima iz Priloga I.

▼M6

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 10. kada je zbog ekonomskih ili tehničkih promjena potrebno ažurirati razine geografske podjele, razine podjele institucijskog sektora i razine podjele po gospodarskoj djelatnosti navedene u tablicama 6., 7. i 8. Priloga I., pod uvjetom da se tim ažuriranjima ne utječe na teret izvješćivanja niti mijenja primjenjivi temeljni idejni okvir.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 10. kad god je potrebno ukloniti ili smanjiti određene zahtjeve za tokove podataka u Prilogu I., pod uvjetom da se takvim uklanjanjem ili smanjenjem ne umanjuje kvaliteta statistike izrađene u skladu s ovom Uredbom.

Pri izvršavanju tih ovlasti Komisija osigurava da se delegiranim aktima ne nameće znatno dodatno opterećenje državama članicama ili davateljima podataka.

Nadalje, Komisija propisno opravdava svoja djelovanja predviđena u tim delegiranim aktima te prema potrebi uzima u obzir isplativost, uključujući opterećenje za davatelje podataka i troškove izrade u skladu s člankom 14. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

▼B

Članak 3.

Izvori podataka

1. Države članice prikupljaju informacije koje su zatražene u skladu s ovom Uredbom koristeći sve izvore koje smatraju relevantnima i primjerenima. Ti izvori mogu uključivati izvore administrativnih podataka, kao što su poslovni registri.

([1]) Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

▼B

2. Fizičke i pravne osobe od kojih je zatraženo da dostave informacije, obvezne su pritom poštovati vremenske rokove i definicije koje su utvrdile nacionalne institucije odgovorne za prikupljanje podataka u državama članicama, u skladu s ovom Uredbom.

3. Ako se traženi podaci ne mogu prikupiti uz razumne troškove, mogu se prenijeti najbolje procjene (uključujući nulte vrijednosti).

▼M6

Članak 4.

Kriteriji i izvješća o kvaliteti

1. Za potrebe ove Uredbe kriteriji kvalitete određeni u članku 12. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuju se na podatke koje treba prenijeti u skladu s člankom 5. ove Uredbe.

2. Države članice Komisiji (Eurostatu) podnose izvješće o kvaliteti prenesenih podataka („izvješće o kvaliteti”).

3. Primjenjujući kriterije kvalitete iz stavka 1. na podatke obuhvaćene ovom Uredbom, Komisija provedbenim aktima utvrđuje načine izvješćivanja te strukturu i periodičnost izvješća o kvaliteti. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.

4. Komisija (Eurostat) ocjenjuje kvalitetu prenesenih podataka na temelju odgovarajuće analize izvješća o kvaliteti uz pomoć Odbora za Europski statistički sustav iz članka 11. stavka 1., te izrađuje i objavljuje izvješće o kvaliteti europskih statistika obuhvaćenih ovom Uredbom. To se izvješće dostavlja na znanje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Države članice obavješćuju Komisiju (Eurostat) o svim glavnim metodološkim ili drugim vrstama promjena koje bi mogle utjecati na prenesene podatke, najkasnije tri mjeseca od početka primjene svake takve promjene. Komisija o svakoj takvoj obavijesti izvješćuje Europski parlament i druge države članice.

Članak 5.

Tokovi podataka

1. Za potrebe prijenosa Komisiji (Eurostatu) statistika koja se proizvodi razvrstava se u skupine u skladu sa sljedećim tokovima podataka:

(a) mjesečna statistika platne bilance;

(b) tromjesečna statistika platne bilance;

(c) međunarodna trgovina uslugama;

(d) tokovi FDI-ja;

(e) stanja FDI-ja.

▼**M6**

2. Komisija (Eurostat) i države članice, u suradnji s relevantnim međunarodnim partnerima, razvijaju odgovarajuću metodologiju za prikupljanje statistike o FDI-ju na temelju koncepta krajnjeg vlasništva uz načelo neposrednog ulagatelja i statistike o FDI-ju u kojoj se razlikuju nove (greenfield) transakcije FDI-ja od preuzimanjâ.

3. Do 20. srpnja 2018. Komisija (Eurostat) uvodi pilot-studije koje trebaju provesti države članice u vezi s godišnjom statistikom o FDI-ju koja se temelji na konceptu krajnjeg vlasništva i statistikom o FDI-ju u kojoj se razlikuju nove (greenfield) transakcije FDI-ja od preuzimanjâ. Svrha je takvih studija utvrditi uvjete, uključujući potreban metodološki okvir za uvođenje novih prikupljanja podataka o godišnjoj statistici o FDI-ju, te procijeniti troškove s tim povezanih prikupljanja podataka, impliciranu kvalitetu statistike, kao i usporedivost među zemljama.

4. Kako bi se olakšalo provođenje studija iz stavka 3., Unija državama članicama može pružiti financijsku potporu u obliku bespovratnih sredstava u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

5. Do 20. srpnja 2019. Komisija (Eurostat) izrađuje izvješće o nalazima studija iz stavka 3. To se izvješće prosljeđuje Europskom parlamentu i Vijeću te se u njemu, prema potrebi, utvrđuju preostali uvjeti koje je potrebno ispuniti kako bi se razvila metodologija iz stavka 2.

6. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 10. kako bi rok za podnošenje izvješća utvrđen u stavku 5. ovog članka produljila za 12 mjeseci, ako se u Komisijinoj ocjeni pilot-studija iz tog stavka utvrdi potreba utvrđivanja preostalih uvjeta.

Pri izvršavanju tih ovlasti, Komisija osigurava da se delegiranim aktima ne nameće znatno dodatno opterećenje državama članicama ili davateljima podataka.

Nadalje, Komisija propisno opravdava svoja djelovanja predviđena u tim delegiranim aktima te prema potrebi uzima u obzir isplativost, uključujući opterećenje za davatelje podataka i troškove izrade u skladu s člankom 14. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

7. Najkasnije 12 mjeseci od datuma izdavanja izvješća iz stavka 5. Komisija, prema potrebi, a posebno ovisno o Komisijinoj ocjeni rezultata pilot-studija iz stavka 3., podnosi prijedlog izmjena ove Uredbe radi utvrđivanja metodoloških i podatkovnih zahtjeva za godišnju statistiku o FDI-ju prema konceptu krajnjeg vlasništva te za godišnju statistiku o FDI-ju u kojoj se razlikuju nove (greenfield) transakcije FDI-ja od preuzimanjâ.

([1]) Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

▼B

Članak 6.

Referentno razdoblje i periodičnost

Države članice prikupljaju tokove podataka u skladu s relevantnim prvim referentnim razdobljem i periodičnošću, kako je navedeno u Prilogu I.

Članak 7.

Prijenos podataka

Države članice prenose Komisiji (Eurostatu) podatke zahtijevane ovom Uredbom u obliku i po postupku koji je odredila Komisija te u skladu s postupkom predviđenim u članku 11. stavku 2.

Članak 8.

Prijenos i razmjena povjerljivih podataka

1. Bez obzira na pravila iz članka 5. stavka 4. Uredbe (Euratom, EEZ) br. 1588/90, prijenos povjerljivih podataka između Eurostata i ECB-a može se odvijati u onoj mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se osigurala usklađenost podataka za platnu bilancu Europske unije i podataka iz gospodarskog područja država članica koje su preuzele jedinstvenu valutu.

2. Stavak 1. primjenjuje se uz uvjet da ECB poštuje načela iz članka 10. Uredbe (EZ) br. 322/97 i ispunjava uvjete utvrđene člankom 14. iste Uredbe.

3. Razmjena povjerljivih podataka, kako je predviđeno člankom 13. Uredbe (EZ) br. 322/97, dopuštena je između država članica ako je razmjena potrebna za zaštitu kvalitete podataka o platnoj bilanci Europske unije.

Države članice koje primaju povjerljive podatke od drugih država članica navedene podatke smatraju povjerljivima.

▼M6

Članak 9.

Diseminacija

1. Komisija (Eurostat) diseminira europske statistike proizvedene na temelju ove Uredbe uz periodičnost sličnu onoj navedenoj u Prilogu I. Te se statistike stavljaju na raspolaganje na internetskim stranicama Komisije (Eurostata).

2. U skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 223/2009 te ne dovodeći u pitanje zaštitu statističke povjerljivosti, države članice i Komisija (Eurostat) osiguravaju diseminaciju podataka i metapodataka koji se zahtijevaju ovom Uredbom, kao i točnu metodologiju koja se koristila za njihovo prikupljanje.

▼M6

Članak 10.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 3. i članka 5. stavka 6. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 19. srpnja 2016. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 3. i članka 5. stavka 6. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ([1]).

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavka 3. i članka 5. stavka 6. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 11.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za Europski statistički sustav osnovan Uredbom (EZ) br. 223/2009. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]).

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

([1]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

([2]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

▼M6

Članak 12.

Izvješća o provedbi

Komisija Europskom parlamentu i Vijeću do 28. veljače 2018. podnosi izvješće o provedbi ove Uredbe, a nakon toga svakih pet godina.

U tom se izvješću posebno:

(a) ocjenjuje kvaliteta podataka o platnoj bilanci, međunarodnoj trgovini uslugama i FDI-ju;

(b) procjenjuju koristi za Uniju, države članice te za davatelje i korisnike statističkih podataka iz izrađenih statistika u odnosu na troškove;

(c) utvrđuju područja za moguća poboljšanja te izmjene koje se smatraju potrebnima s obzirom na dobivene rezultate.

Članak 12.a

Suradnja s drugim odborima

O svim pitanjima koja su u nadležnosti Odbora za monetarnu, financijsku i platnobilančnu statistiku osnovanog Odlukom Vijeća 2006/856/EZ ([1]), Komisija traži mišljenje tog odbora u skladu s tom Odlukom.

▼B

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

([1]) Odluka Vijeća 2006/856/EZ od 13. studenoga 2006. o osnivanju Odbora za monetarnu, financijsku i platnobilančnu statistiku (SL L 332, 30.11.2006., str. 21.).

▼M4

PRILOG I.

Tablica 1.

Mjesečna platna bilanca

Rok: 44. kalendarski dan nakon završetka referentnog razdoblja
Učestalost: mjesečna
Prvo referentno razdoblje: travanj 2014.

	Prihodi	Rashodi	Stanje
1. **Tekući račun**			
Roba	Geo 3	Geo 3	
Usluge	Geo 3	Geo 3	
Primarni dohodak			
Naknade zaposlenima	Geo 3	Geo 3	
Dohodak od ulaganja			
Izravna ulaganja			
Vlasnička ulaganja	Geo 3	Geo 3	
Od toga: reinvestirana dobit prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 2 [1]	Geo 2 [1]	
Dužnički instrumenti	Geo 3	Geo 3	
Portfeljna ulaganja			
Vlasnički vrijednosni papiri i udjeli u investicijskim fondovima	Geo 3	Geo 1	
Dužnički vrijednosni papiri	Geo 3	Geo 1	
Ostala ulaganja	Geo 3	Geo 3	
Od toga: kamate	Geo 2 [1]	Geo 2 [1]	
Međunarodne pričuve	Geo 3	Geo 3	
Od toga: kamate	Geo 2 [1]	Geo 2 [1]	
Ostali primarni dohodci	Geo 3	Geo 3	
Sekundarni dohodak	Geo 3	Geo 3	
2. **Kapitalni račun**			
Kapitalni račun	Geo 3	Geo 3	
	Neto stjecanje financijske imovine	Neto preuzimanje obveza	Neto
3. **Financijski račun**			
Izravna ulaganja			
Vlasnička ulaganja prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 2 [1]	Geo 2 [1]	
Dužnički instrumenti prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 2 [1]	Geo 2 [1]	

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Portfeljna ulaganja			
Vlasnički vrijednosni papiri i udjeli u investicijskim fondovima			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 1)	Geo 2 (1)		
Dužnički vrijednosni papiri			
Kratkoročni			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	
Prema protusektoru izdavatelja (Sektor 1)	Geo 2 (1)		
Dugoročni			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 1)	Geo 2 (1)		
Izvedeni financijski instrumenti (osim pričuva) i dioničke opcije zaposlenika			Geo 2 (1)
Ostala ulaganja			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Od toga: gotovina i depoziti	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Međunarodne pričuve			
Monetarno zlato			
Zlato u polugama	Geo 1 (1)		
Neraspoređeni računi zlata	Geo 1 (1)		
Posebna prava vučenja (SDR)	Geo 1 (1)		
Pričuvna pozicija u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF-u)	Geo 1 (1)		
Ostale međunarodne pričuve			
Gotovina i depoziti			
Potraživanja od monetarnih vlasti, MMF-a i Banke za međunarodne namire (BIS)	Geo 1 (1)		
Potraživanja od drugih subjekata (banke)	Geo 1 (1)		
Vrijednosni papiri			
Dužnički vrijednosni papiri			
Kratkoročni	Geo 1 (1)		
Dugoročni	Geo 1 (1)		
Vlasnički vrijednosni papiri i udjeli u investicijskim fondovima	Geo 1 (1)		
Izvedeni financijski instrumenti (neto)	Geo 1 (1)		
Ostala potraživanja	Geo 1 (1)		

(1) Nije obavezno za države članice koje ne sudjeluju u Monetarnoj uniji.

▼M4

Tablica 2.

Tromjesečna platna bilanca i stanje međunarodnih ulaganja

▼M6

Učestalost: tromjesečna
Prvo referentno razdoblje: prvo tromjesečje 2014.
Rok: T+85 od 2014. do 2016.; T+82 od 2017. ([2])

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
A. **Tekući račun**			
Roba	Geo 4	Geo 4	
Opći promet robom na osnovi platne bilance	Geo 3	Geo 3	
Neto izvoz robe u tranzitnoj trgovini	Geo 3		
Roba stečena u tranzitnoj trgovini (negativni prihodi)	Geo 3		
Roba prodana u tranzitnoj trgovini	Geo 3		
Nemonetarno zlato	Geo 3	Geo 3	
Branding — prilagodba radi kvazitranzitne trgovine	Geo 4	Geo 4	
Usluge	Geo 4	Geo 4	
Proizvodne usluge s fizičkim sirovinama u vlasništvu drugih	Geo 4	Geo 4	
Usluge održavanja i popravaka koje nisu drugdje uključene	Geo 4	Geo 4	
Prijevoz	Geo 4	Geo 4	
Putovanja	Geo 4	Geo 4	
Građevinarstvo	Geo 4	Geo 4	
Usluge osiguranja i usluge mirovinskog osiguranja	Geo 4	Geo 4	
Financijske usluge	Geo 4	Geo 4	
Eksplicitno obračunate i ostale financijske usluge	Geo 3	Geo 3	
Usluge financijskog posredovanja indirektno mjerene (UFPIM)	Geo 3	Geo 3	
Naknade za uporabu intelektualnog vlasništva koje nisu drugdje uključene	Geo 4	Geo 4	
Telekomunikacijske, računalne i informacijske usluge	Geo 4	Geo 4	
Ostale poslovne usluge	Geo 4	Geo 4	
Usluge istraživanja i razvoja	Geo 3	Geo 3	

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Usluge stručnog i poslovnog savjetovanja	Geo 3	Geo 3	
Tehničke usluge, usluge povezane s trgovinom i ostale poslovne usluge	Geo 3	Geo 3	
Osobne, kulturne i rekreacijske usluge	Geo 4	Geo 4	
Državna roba i usluge koje nisu drugdje uključene	Geo 4	Geo 4	
Primarni dohodak			
Naknade zaposlenima	Geo 4	Geo 4	
Dohodak od ulaganja			
Izravna ulaganja			
Vlasnička ulaganja	Geo 4	Geo 4	
Dividende i isplate iz dohotka kvazidruštava			
U društva s izravnim ulaganjima	Geo 3	Geo 3	
U izravnog ulagača (povratno ulaganje)	Geo 3	Geo 3	
Između sestrinskih društava	Geo 3	Geo 3	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Reinvestirana dobit	Geo 4	Geo 4	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Dužnički instrumenti	Geo 4	Geo 4	
U društva s izravnim ulaganjima	Geo 3	Geo 3	
U izravnog ulagača (povratno ulaganje)	Geo 3	Geo 3	
Između sestrinskih društava	Geo 3	Geo 3	
Od toga: kamate			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Portfeljna ulaganja			
Vlasnički vrijednosni papiri i udjeli u investicijskim fondovima	Geo 4	Geo 1	
Vlasnički vrijednosni papiri			
Dividende			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Udjeli u investicijskim fondovima			
Dividende			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		
Reinvestirana dobit			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		
Dužnički vrijednosni papiri			
Kratkoročni	Geo 4	Geo 1	
Kamate			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		
Dugoročni	Geo 4	Geo 1	
Kamate			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		
Ostala ulaganja	Geo 4	Geo 4	
Povlačenja dohotka kvazidruštava	Geo 3	Geo 3	
Kamate	Geo 3	Geo 3	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Od toga: kamate na posebna prava vučenja (SDR)		Geo 1	
Od toga: kamate prije UFPIM-a	Geo 3	Geo 3	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Dohodak od ulaganja koji se pripisuje imateljima polica osiguranja, mirovinskog osiguranja ili standardiziranih sustava jamstva	Geo 3	Geo 3	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Međunarodne pričuve	Geo 3		
Od toga: kamate	Geo 3		

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Ostali primarni dohodak	Geo 4	Geo 4	
Opća država	Geo 3	Geo 3	
Porezi na proizvodnju i uvoz	Institucije Unije	Institucije Unije	
Porezi na proizvode	Institucije Unije	Institucije Unije	
Ostali porezi na proizvodnju	Institucije Unije	Institucije Unije	
Institucije Unije	Subvencije	Institucije Unije	
Subvencije na proizvode	Institucije Unije	Institucije Unije	
Ostale subvencije na proizvodnju	Institucije Unije	Institucije Unije	
Zakupnine	Geo 3	Geo 3	
Ostali sektori	Geo 3	Geo 3	
Porezi na proizvodnju i uvoz	Institucije Unije	Institucije Unije	
Porezi na proizvode	Institucije Unije	Institucije Unije	
Ostali porezi na proizvodnju	Institucije Unije	Institucije Unije	
Subvencije	Institucije Unije	Institucije Unije	
Subvencije na proizvode	Institucije Unije	Institucije Unije	
Ostale subvencije na proizvodnju	Institucije Unije	Institucije Unije	
Najam	Geo 3	Geo 3	
Sekundarni dohodak	Geo 4	Geo 4	
Opća država	Geo 3	Geo 3	
Tekući porezi na dohodak, bogatstvo itd.	Geo 3	Geo 3	
Socijalni doprinosi	Geo 3	Geo 3	
Socijalne naknade	Geo 3	Geo 3	
Tekuća međunarodna suradnja (D74)	Geo 3	Geo 3	
Od toga: prema institucijama Unije (isključujući ESB)	Institucije Unije	Institucije Unije	
Razni tekući transferi (D 75)	Geo 3	Geo 3	

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Vlastita sredstva Unije od poreza na dodanu vrijednost i na temelju bruto nacionalnog dohotka (D 76)	Institucije Unije	Institucije Unije	
Ostali sektori	Geo 3	Geo 3	
Tekući porezi na dohodak, bogatstvo itd.	Geo 3	Geo 3	
Socijalni doprinosi	Geo 3	Geo 3	
Socijalne naknade	Geo 3	Geo 3	
Neto premije neživotnog osiguranja	Geo 3	Geo 3	
Potraživanja neživotnog osiguranja	Geo 3	Geo 3	
Razni tekući transferi (D75)	Geo 3	Geo 3	
Od toga: osobni transferi između kućanstava rezidenata i nerezidenata	Geo 3	Geo 3	
Od toga: radničke doznake	Geo 4	Geo 4	
Prilagodbe za promjene u mirovinskim pravima	Geo 3	Geo 3	

B. **Kapitalni račun**

Kapitalni račun	Geo 4	Geo 4	
Bruto stjecanje/smanjivanje neproizvedene nefinancijske imovine	Geo 3	Geo 3	
Kapitalni transferi	Geo 3	Geo 3	
Opća država	Geo 3	Geo 3	
Porezi na kapital	Geo 3	Geo 3	
Investicijske potpore	Geo 3	Geo 3	
Ostali kapitalni transferi	Geo 3	Geo 3	
Od toga: oprost duga	Geo 3	Geo 3	
Ostali sektori	Geo 3	Geo 3	
Porezi na kapital	Geo 3	Geo 3	
Investicijske potpore	Geo 3	Geo 3	
Ostali kapitalni transferi	Geo 3	Geo 3	
Od toga: oprost duga	Geo 3	Geo 3	

▼M4

	Neto stjecanje financijske imovine	Neto preuzimanje obveza	Neto
C. **Financijski račun**			
Financijski račun	Geo 1	Geo 1	
Izravna ulaganja	Geo 4	Geo 4	
Vlasnička ulaganja	Geo 4	Geo 4	
Vlasnička ulaganja osim reinvestirane dobiti			
U društva s izravnim ulaganjima	Geo 3	Geo 3	
U izravnog ulagača (povratno ulaganje)	Geo 3	Geo 3	
Između sestrinskih društava	Geo 3	Geo 3	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Uvrštena na burzi	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Nisu uvrštena na burzi	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Ostalo (npr. nekretnine)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Reinvestirana dobit	Geo 4	Geo 4	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Dužnički instrumenti	Geo 4	Geo 4	
U društva s izravnim ulaganjima	Geo 3	Geo 3	
U izravnog ulagača (povratno ulaganje)	Geo 3	Geo 3	
Između sestrinskih društava	Geo 3	Geo 3	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	
Portfeljna ulaganja	Geo 4	Geo 1	
Vlasnički vrijednosni papiri i udjeli u investicijskim fondovima	Geo 4	Geo 1	
Vlasnički vrijednosni papiri			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Uvršteni na burzi	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	
Nisu uvršteni na burzi	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	
Prema protusektoru izdavatelja (Sektor 2)			
Uvršteni na burzi	Geo 2 (1)		
Nisu uvršteni na burzi	Geo 2 (1)		

▼M4

	Neto stjecanje financijske imovine	Neto preuzimanje obveza	Neto
Udjeli u investicijskim fondovima			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Od toga: reinvestirana dobit	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		
Od toga: reinvestirana dobit	Geo 2 (1)		
Dužnički vrijednosni papiri			
Kratkoročni	Geo 4	Geo 1	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema protusektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		
Dugoročni	Geo 4	Geo 1	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 1 (4)	
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)		
Izvedeni financijski instrumenti (osim pričuva) i dioničke opcije zaposlenika			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)			Geo 3
Ostala ulaganja	Geo 4	Geo 4	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 4	Geo 4	
Ostala vlasnička ulaganja	Geo 3	Geo 3	
Gotovina i depoziti			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)			
Kratkoročni	Geo 3	Geo 3	
Dugoročni	Geo 3	Geo 3	
Zajmovi			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)			
Kratkoročni	Geo 3, MMF	Geo 3, MMF	
Dugoročni	Geo 3, MMF	Geo 3, MMF	
Osiguranja, mirovinska osiguranja i standardizirani sustavi jamstva			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3	Geo 3	

▼M4

	Neto stjecanje financijske imovine	Neto preuzimanje obveza	Neto
Trgovački krediti i predujmovi			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)			
Kratkoročni	Geo 3	Geo 3	
Dugoročni	Geo 3	Geo 3	
Ostala potraživanja/obveze			
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)			
Kratkoročna	Geo 3	Geo 3	
Dugoročna	Geo 3	Geo 3	
Posebna prava vučenja		Geo 1	
Međunarodne pričuve	Geo 3		

D. **Izravnavajuće stavke**

Stanje robe i usluga			Geo 4
Stanje tekućeg računa			Geo 1
Neto kreditiranje (+)/neto zaduživanje (-) (stanje tekućeg i kapitalnog računa)			Geo 1
Neto kreditiranje (+)/neto zaduživanje (-) (financijski račun)			Geo 1
Neto pogreške i propusti			Geo 1

	Imovina			Obveze		
	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena
E. **Stanje međunarodnih ulaganja**						
Financijski račun	Geo 1			Geo 1		
Izravna ulaganja	Geo 4 ([3])			Geo 4 ([3])		
Vlasnička ulaganja	Geo 4 ([1])	Geo 2 ([1])	Geo 2 ([1])	Geo 4 ([1])	Geo 2 ([1])	Geo 2 ([1])
U društva s izravnim ulaganjima	Geo 2 ([1])			Geo 2 ([1])		
Kod izravnog ulagača (povratno ulaganje)	Geo 2 ([1])			Geo 2 ([1])		

▼M4

	Imovina			Obveze		
	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena
Između sestrinskih društava	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Uvrštena na burzi	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Nisu uvrštena na burzi	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Ostalo (npr. nekretnine)	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Dužnički instrumenti	Geo 4 (3)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 4 (3)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)
U društva s izravnim ulaganjima	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Kod izravnog ulagača (povratno ulaganje)	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Između sestrinskih društava	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		
Portfeljna ulaganja	Geo 4 (3)			Geo 1		
Vlasnički vrijednosni papiri i udjeli u investicijskim fondovima	Geo 4 (3)			Geo 1		
Vlasnički vrijednosni papiri						
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3 (3)			Geo 1 (4)		
Uvršteni na burzi	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)
Nisu uvršteni na burzi	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)
Prema protusektoru izdavatelja (Sektor 2)						
Uvršteni na burzi	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)			
Nisu uvršteni na burzi	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)			
Udjeli u investicijskim fondovima						
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)
Prema sektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)			
Dužnički vrijednosni papiri						
Kratkoročni	Geo 4 (3)			Geo 1		
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3 (3)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (4)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)
Prema protusektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)			

▼M4

	Imovina			Obveze		
	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena
Prema valuti:						
Euro	Geo 2 (1)			Geo 1 (1)		
Američki dolar	Geo 2 (1)			Geo 1 (1)		
Ostale valute	Geo 2 (1)			Geo 1 (1)		
Dugoročni	Geo 4 (3)			Geo 1		
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3 (3)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 1 (4)	Geo 1 (1)	Geo 1 (1)
S otkupom za 1 godinu ili manje				Geo 1 (1)		
S otkupom za više od 1 godine				Geo 1 (1)		
Prema protusektoru izdavatelja (Sektor 2)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)			
S otkupom za 1 godinu ili manje	Geo 2 (1)					
S otkupom za više od 1 godine	Geo 2 (1)					
Prema valuti:						
Euro	Geo 2 (1)			Geo 1 (1)		
Američki dolar	Geo 2 (1)			Geo 1 (1)		
Ostale valute	Geo 2 (1)			Geo 1 (1)		

▼M6

Izvedeni financijski instrumenti (osim pričuva) i dioničke opcije zaposlenika	Geo 2 (1)			Geo 2 (1)		Geo 2 (1)
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)						

▼M4

Ostala ulaganja	Geo 4 (3)			Geo 4 (1)		
Prema sektoru rezidenta (Sektor 1)	Geo 4 (3)			Geo 4 (1)		
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)		Geo 2 (1)	Geo 2 (1)		Geo 2 (1)	Geo 2 (1)
Ostala vlasnička ulaganja	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)	Geo 2 (1)
Gotovina i depoziti	Geo 4 (3)	Geo 2 (1)		Geo 4 (3)	Geo 2 (1)	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)						
Kratkoročni	Geo 3 (3)			Geo 3 (3)		
Dugoročni	Geo 3 (3)			Geo 3 (3)		
Zajmovi	Geo 4 (3)	Geo 2 (1)		Geo 4 (3)	Geo 2 (1)	

▼M4

	Imovina			Obveze		
	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena	Stanja	Revalorizacije radi promjene tečaja	Revalorizacije radi promjene drugih cijena
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)						
Kratkoročni	Geo 3 ([3]), MMF			Geo 3 ([3]), MMF		
Dugoročni	Geo 3 ([3]), MMF			Geo 3 ([3]), MMF		
Osiguranja, mirovinska osiguranja i standardizirani sustavi jamstva		Geo 2 ([1])	Geo 2 ([1])		Geo 2 ([1])	Geo 2 ([1])
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)	Geo 3 ([3])			Geo 3 ([3])		
Trgovački krediti i predujmovi	Geo 4 ([3])	Geo 2 ([1])		Geo 4 ([3])	Geo 2 ([1])	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)						
Kratkoročni	Geo 3 ([3])			Geo 3 ([3])		
Dugoročni	Geo 3 ([3])			Geo 3 ([3])		
Ostala potraživanja/obveze		Geo 2 ([1])			Geo 2 ([1])	
Prema sektoru rezidenta (Sektor 2)						
Kratkoročna	Geo 3 ([3])			Geo 3 ([3])		
Dugoročna	Geo 3 ([3])			Geo 3 ([3])		
Posebna prava vučenja				Geo 1	Geo 1 ([1])	

([1]) Nije obavezno za države članice koje ne sudjeluju u monetarnoj uniji.
([2]) ►M6 Prijelaz na T+82 nije obvezan za države članice koje ne sudjeluju u monetarnoj uniji. ◄
([3]) Geografske pojedinosti obvezne za države članice koje ne sudjeluju u monetarnoj uniji od 2019.
([4]) Raščlamba po institucionalnim sektorima na razini 1 (Sektor 1) a ne na razini Sektor 2 obvezna je za države članice koje ne sudjeluju u monetarnoj uniji.

Tablica 3.

Međunarodna trgovina uslugama

Rok: T + 9 mjeseci
Učestalost: godišnja
Prvo referentno razdoblje: 2013.

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Naknade zaposlenima	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Osobni transferi	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Radničke doznake	Geo 5	Geo 5	Geo 5
USLUGE	Geo 6	Geo 6	Geo 6
Proizvodne usluge s fizičkim sirovinama u vlasništvu drugih	Geo 5	Geo 5	Geo 5

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Usluge održavanja i popravaka koje nisu drugdje uključene	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Prijevoz	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pomorski prijevoz	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pomorski prijevoz putnika	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pomorski prijevoz tereta	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostalo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Zračni prijevoz	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Zračni prijevoz putnika	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Zračni prijevoz tereta	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostalo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale vrste prijevoza	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Osoba	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Tereta	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostalo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Proširena klasifikacija „Ostalih vrsta prijevoza”			
Svemirski prijevoz	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Željeznički prijevoz	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Željeznički prijevoz putnika	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Željeznički prijevoz tereta	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostalo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Cestovni prijevoz	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Cestovni prijevoz putnika	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Cestovni prijevoz tereta	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostalo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Prijevoz unutrašnjim vodenim putovima	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putovima	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Prijevoz tereta unutrašnjim vodenim putovima	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostalo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Cjevovodni transport	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Prijenos električne energije	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale pomoćne i prateće usluge prijevoza	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Poštanske i kurirske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Putovanja			
Poslovna putovanja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Stjecanje roba i usluga od strane pograničnih, sezonskih i ostalih privremenih radnika	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostala poslovna putovanja	Geo 5	Geo 5	Geo 5

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Privatna putovanja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izdaci povezani sa zdravljem	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izdaci povezani s obrazovanjem	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostala privatna putovanja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Građevinarstvo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Građevinski radovi u inozemstvu	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Građevinski radovi u izvještajnom gospodarstvu	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge osiguranja i usluge mirovinskog osiguranja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Neposredno osiguranje	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Životno osiguranje	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Osiguranje tereta	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostalo neposredno osiguranje	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Reosiguranje	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pomoćne usluge osiguranja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge mirovinskog osiguranja i standardiziranog jamstva	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge mirovinskog osiguranja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge standardiziranog jamstva	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Financijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Eksplicitno obračunate i ostale financijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge financijskog posredovanja indirektno mjerene (UFPIM)	Geo 3	Geo 3	Geo 3
Naknade za uporabu intelektualnog vlasništva koje nisu drugdje uključene	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Telekomunikacijske, računalne i informacijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Telekomunikacijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Računalne usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Informacijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge novinskih agencija	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale informacijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale poslovne usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge istraživanja i razvoja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Rad na sustavnoj osnovi radi povećanja razine znanja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pružanje prilagođenih i neprilagođenih usluga istraživanja i razvoja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Prodaja vlasničkih prava koja proizlaze iz istraživanja i razvoja	Geo 5	Geo 5	Geo 5

▼M4

	Prihodi	Rashodi	Stanje
Ostalo	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge stručnog savjetovanja i savjetovanja u vezi s upravljanjem	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pravno i računovodstveno savjetovanje, savjetovanje u vezi s upravljanjem i odnosi s javnošću	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pravne usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Računovodstvene, revizijske, knjigovodstvene i usluge poreznog savjetovanja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge poslovnog savjetovanja i savjetovanja u vezi s upravljanjem i usluge odnosa s javnošću	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Oglašavanje, istraživanje tržišta i ispitivanje javnoga mnijenja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Tehničke usluge, usluge povezane s trgovinom i ostale poslovne usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Arhitektonske usluge, usluge inženjeringa, znanstvene i druge tehničke usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Arhitektonske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge inženjeringa	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Znanstvene i druge tehničke usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge zbrinjavanja otpada i uklanjanja zagađenja, poljoprivredne i rudarske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Od toga: zbrinjavanje otpada i uklanjanje zagađenja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge poslovnog najma	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge povezane s trgovinom	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale poslovne usluge koje nisu drugdje uključene	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Osobne, kulturne i rekreacijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Audiovizualne i povezane usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale osobne, kulturne i rekreacijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Zdravstvene usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge obrazovanja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usluge povezane s kulturnim nasljeđem i rekreacijske usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale osobne usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Državna roba i usluge koje nisu drugdje uključene	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Veleposlanstva i konzulati	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Vojne jedinice i agencije	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ostale državne robe i usluge	Geo 5	Geo 5	Geo 5

▼M4

Tablica 4.

Inozemna izravna ulaganja - transakcije (uključujući dohodak)

Tablica 4.1. Izravna ulaganja – financijske transakcije

Rok: T + 9 mjeseci
Učestalost: godišnja
Prvo referentno razdoblje: 2013.

	Neto	Neto stjecanje financijske imovine	Neto preuzimanje obveza
SVE REZIDENTNE JEDINICE			
▼M6			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA) – transakcije	Geo 6	**Geo 6** (2)	**Geo 6** (2)
▼M4			
Izravna ulaganja u inozemstvo – vlasnički kapital osim reinvestirane dobiti	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – vlasnički kapital osim reinvestirane dobiti (isključujući vlasnički kapital između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo osim reinvestirane dobiti između sestrinskih društava (matično društvo koje ima konačnu kontrolu (UCP) je rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo - reinvestiranje dobiti	Geo 5	Geo 5	
Izravna ulaganja u inozemstvo - dužnički instrumenti	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo - dužnički instrumenti (isključujući dug između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo - dužnički instrumenti između sestrinskih društava (UCP je rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
▼M6			
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE) – transakcije	Geo 6	**Geo 6** (2)	**Geo 6** (2)
▼M4			
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – vlasnički kapital osim reinvestirane dobiti	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo osim reinvestirane dobiti (isključujući vlasnički kapital između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – vlasnički kapital osim reinvestirane dobiti između sestrinskih društava (UCP nije rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Od toga: UCP je rezident druge države europodručja	Geo 5		
UCP je rezident EU-a, ali izvan europodručja	Geo 5		
UCP je rezident izvan EU-a	Geo 5		
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – reinvestiranje dobiti	Geo 5		Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dužnički instrumenti	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dužnički instrumenti (isključujući dug između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo između sestrinskih društava (UCP nije rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5

▼M4

	Neto	Neto stjecanje financijske imovine	Neto preuzimanje obveza
Od toga: UCP je rezident druge države europodručja	Geo 5		
UCP je rezident EU-a, ali izvan europodručja	Geo 5		
UCP je rezident izvan EU-a	Geo 5		
REZIDENTNI SUBJEKTI POSEBNE NAMJENE			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA) – transakcije (1)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE) – transakcije (1)	Geo 5	Geo 5	Geo 5

(1) Obvezno od referentne godine 2015. nadalje.
►M6 (2) Geo 6: Geo 6 podebljanim slovima, obavezno od referentne godine 2015. nadalje. ◄

Tablica 4.2. Dohodak od izravnih ulaganja

Rok: T + 9 mjeseci
Učestalost: godišnja
Prvo referentno razdoblje: 2013.

	Stanje	Prihodi	Rashodi
SVE REZIDENTNE JEDINICE			
▼M6			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA) – dohodak	Geo 6	**Geo 6** (2)	**Geo 6** (2)
▼M4			
Izravna ulaganja u inozemstvo - dividende	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – dividende (isključujući dividende između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – dividende između sestrinskih društava (UCP je rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – reinvestirana dobit	Geo 5	Geo 5	
Izravna ulaganja u inozemstvo – dohodak od duga	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – dohodak od duga (isključujući dohodak od duga između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – dohodak od duga između sestrinskih društava (UCP je rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
▼M6			
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE) – dohodak	Geo 6	**Geo 6** (2)	**Geo 6** (2)
▼M4			
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo - dividende	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dividende (isključujući dividende između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo između sestrinskih društava (UCP nije rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Od toga: UCP je rezident druge države europodručja	Geo 5		
UCP je rezident EU-a, ali izvan europodručja	Geo 5		

▼M4

	Stanje	Prihodi	Rashodi
UCP je rezident izvan EU-a	Geo 5		
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – reinvestirana dobit	Geo 5		Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dohodak od duga	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dohodak od duga (isključujući dohodak od duga između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dohodak od duga između sestrinskih društava (UCP nije rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Od toga: UCP je rezident druge države europodručja	Geo 5		
UCP je rezident EU-a, ali izvan europodručja	Geo 5		
UCP je rezident izvan EU-a	Geo 5		
REZIDENTNI SUBJEKTI POSEBNE NAMJENE			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA) – dohodak ([1])	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE) – dohodak ([1])	Geo 5	Geo 5	Geo 5

([1]) Obvezno od referentne godine 2015. nadalje.
►M6 ([2]) Geo 6: Geo 6 podebljanim slovima, obavezno od referentne godine 2015. nadalje. ◄

Tablica 4.3. Raščlamba po djelatnostima i geografska raščlamba

Rok: T + 21 mjesec
Učestalost: godišnja
Prvo referentno razdoblje: 2013.

	Vrsta podatka	Geografska raščlamba	Raščlamba po djelatnostima NACE REV2
SVE REZIDENTNE JEDINICE			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA)	Neto	Geo 5	Razina 1
		Geo 4	Razina 2
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE)	Neto	Geo 5	Razina 1
		Geo 4	Razina 2
Dohodak od izravnih ulaganja	Prihodi, rashodi, stanje	Geo 5	Razina 1
		Geo 4	Razina 2
REZIDENTNI SUBJEKTI POSEBNE NAMJENE			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA) ([1])	Neto	Geo 5	Razina 1
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE) ([1])	Neto	Geo 5	Razina 1
Dohodak od izravnog ulaganja ([1])	Prihodi, rashodi, stanje	Geo 5	Razina 1

([1]) Obavezno od referentne godine 2015. nadalje.

▼M4

Tablica 5.

Stanje inozemnih izravnih ulaganja

Tablica 5.1. – Stanje izravnih ulaganja

Rok: T + 9 mjeseci
Učestalost: godišnja
Prvo referentno razdoblje: 2013.

	Neto	Imovina	Obveze
SVE REZIDENTNE JEDINICE			
▼M6			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA)	Geo 6	**Geo 6** (1)	**Geo 6** (1)
▼M4			
Izravna ulaganja u inozemstvo – vlasnički kapital	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – vlasnički kapital (isključujući vlasnički kapital između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – vlasnički kapital između sestrinskih društava (UCP je rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – dužnički instrumenti	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – dužnički instrumenti (isključujući dug između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u inozemstvo – dužnički instrumenti između sestrinskih društava (UCP je rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
▼M6			
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE)	Geo 6	**Geo 6** (1)	**Geo 6** (1)
▼M4			
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – vlasnički kapital	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – vlasnički kapital (isključujući vlasnički kapital između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – vlasnički kapital između sestrinskih društava (UCP nije rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Od toga: UCP je rezident druge države europodručja	Geo 5		
UCP je rezident EU-a, ali izvan europodručja	Geo 5		
UCP je rezident izvan EU-a	Geo 5		
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dužnički instrumenti	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dužnički instrumenti (isključujući dug između sestrinskih društava)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo – dužnički instrumenti između sestrinskih društava (UCP nije rezident izvještajne države)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Od toga: UCP je rezident druge države europodručja	Geo 5		
UCP je rezident EU-a, ali izvan europodručja	Geo 5		
UCP je rezident izvan EU-a	Geo 5		
REZIDENTNI SUBJEKTI POSEBNE NAMJENE			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE)	Geo 5	Geo 5	Geo 5

▼M6

(1) Geo 6: Geo 6 podebljanim slovima, obavezno od referentne godine 2015. nadalje.

▼M4

Tablica 5.2.: Stanja izravnih ulaganja: raščlamba po djelatnosti i geografska raščlamba

Rok: T + 21 mjesec
Učestalost: godišnja
Prvo referentno razdoblje: 2013.

	Vrsta podatka	Geografska raščlamba	Raščlamba po djelatnostima NACE REV2
SVE REZIDENTNE JEDINICE			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA)	Neto pozicije	Geo 5	Razina 1
		Geo 4	Razina 2
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE)	Neto pozicije	Geo 5	Razina 1
		Geo 4	Razina 2
REZIDENTNI SUBJEKTI POSEBNE NAMJENE			
Izravna ulaganja u inozemstvo (DIA)	Neto pozicije	Geo 5	Razina 1
Izravna ulaganja u izvještajno gospodarstvo (DIRE)	Neto pozicije	Geo 5	Razina 1

Tablica 6.

▼M5

Razine geografske raščlambe

GEO 1	GEO 2	GEO 3
INOZEMSTVO	INOZEMSTVO	INOZEMSTVO
	Unutar europodručja	UNUTAR UNIJE
	Izvan europodručja	IZVAN UNIJE
		Unutar europodručja
		Izvan europodručja

GEO 4	GEO 5	GEO 6
INOZEMSTVO	INOZEMSTVO	INOZEMSTVO
	EUROPA	EUROPA
Države članice Unije koje nisu u europodručju [9] ([1])	Belgija	Belgija
	Bugarska	Bugarska
	Češka	Češka
	Danska	Danska
	Njemačka	Njemačka
	Estonija	Estonija
	Irska	Irska

▼**M5**

	Grčka	Grčka
	Španjolska	Španjolska
	Francuska	Francuska
	Hrvatska	Hrvatska
	Italija	Italija
	Cipar	Cipar
	Latvija	Latvija
	Litva	Litva
	Luksemburg	Luksemburg
	Mađarska	Mađarska
	Malta	Malta
	Nizozemska	Nizozemska
	Austrija	Austrija
	Poljska	Poljska
	Portugal	Portugal
	Rumunjska	Rumunjska
	Slovenija	Slovenija
	Slovačka	Slovačka
	Finska	Finska
	Švedska	Švedska
	Ujedinjena Kraljevina	Ujedinjena Kraljevina
	Island	Island
	Lihtenštajn	Lihtenštajn
	Norveška	Norveška
Švicarska	Švicarska	Švicarska
	OSTALE EUROPSKE ZEMLJE	OSTALE EUROPSKE ZEMLJE
		Albanija
		Andora
		Bjelarus
		Bosna i Hercegovina
		Farski otoci
		Gibraltar
		Guernsey

▼**M5**

		Sveta Stolica (Država Vatikanskog Grada)
		Otok Man
		Jersey
		Makedonija (bivša jugoslavenska republika)
		Moldavija
		Crna Gora
Rusija	Rusija	Rusija
		Srbija
		San Marino
	Turska	Turska
		Ukrajina
	AFRIKA	AFRIKA
	SJEVERNA AFRIKA	SJEVERNA AFRIKA
		Alžir
	Egipat	Egipat
		Libija
	Maroko	Maroko
		Tunis
	OSTALE AFRIČKE ZEMLJE	OSTALE AFRIČKE ZEMLJE
		Angola
		Benin
		Bocvana
		Britanski Indijskooceanski Teritorij
		Burkina Faso
		Burundi
		Kamerun
		Kabo Verde
		Srednjoafrička Republika
		Čad
		Komori
		Kongo

▼**M5**

	Côte d'Ivoire
	Kongo, Demokratska Republika
	Džibuti
	Ekvatorska Gvineja
	Eritreja
	Etiopija
	Gabon
	Gambija
	Gana
	Gvineja
	Gvineja Bisau
	Kenija
	Lesoto
	Liberija
	Madagaskar
	Malavi
	Mali
	Mauritanija
	Mauricijus
	Mozambik
	Namibija
	Niger
Nigerija	Nigerija
Južna Afrika	Južna Afrika
	Ruanda
	Sveta Helena, Ascension i Tristan da Cunha
	Sveti Toma i Prinsipe
	Senegal
	Sejšeli
	Sijera Leone
	Somalija
	Sudan

▼**M5**

		Južni Sudan
		Svaziland
		Tanzanija
		Togo
		Uganda
		Zambija
		Zimbabve
	AMERIKA	AMERIKA
	ZEMLJE SJEVERNE AMERIKE	ZEMLJE SJEVERNE AMERIKE
Kanada	Kanada	Kanada
		Grenland
Sjedinjene Države	Sjedinjene Države	Sjedinjene Države
	ZEMLJE SREDIŠNJE AMERIKE	ZEMLJE SREDIŠNJE AMERIKE
		Anguilla
		Antigva i Barbuda
		Aruba
		Bahami
		Barbados
		Belize
		Bermudi
		Bonaire, Sveti Eustazije i Saba
		Britanski Djevičanski Otoci
		Kajmanski Otoci
		Kostarika
		Kuba
		Curaçao
		Dominika
		Dominikanska Republika
		Salvador
		Grenada
		Gvatemala
		Haiti

▼**M5**

		Honduras
		Jamajka
	Meksiko	Meksiko
		Monserrat
		Nikaragva
		Panama
		Sveti Kristofor i Nevis
		Sveta Lucija
		Sveti Martin
		Sveti Vincent i Grenadini
		Trinidad i Tobago
		Otoci Turks i Caicos
		Američki Djevičanski Otoci
	ZEMLJE JUŽNE AMERIKE	ZEMLJE JUŽNE AMERIKE
	Argentina	Argentina
		Bolivija
Brazil	Brazil	Brazil
	Čile	Čile
		Kolumbija
		Ekvador
		Falklandi
		Gvajana
		Paragvaj
		Peru
		Surinam
	Urugvaj	Urugvaj
	Venezuela	Venezuela
	AZIJA	AZIJA
	ZEMLJE BLISKOG I SREDNJEG ISTOKA	ZEMLJE BLISKOG I SREDNJEG ISTOKA
	ARAPSKE ZEMLJE PERZIJSKOG ZALJEVA	ARAPSKE ZEMLJE PERZIJSKOG ZALJEVA

▼**M5**

		Bahrein
		Irak
		Kuvajt
		Oman
		Katar
		Saudijska Arabija
		Ujedinjeni Arapski Emirati
		Jemen
	OSTALE ZEMLJE BLISKOG I SREDNJEG ISTOKA	OSTALE ZEMLJE BLISKOG I SREDNJEG ISTOKA
		Armenija
		Azerbajdžan
		Gruzija
		Izrael
		Jordan
		Libanon
		Palestinsko Područje
		Sirija
	OSTALE AZIJSKE ZEMLJE	OSTALE AZIJSKE ZEMLJE
		Afganistan
		Bangladeš
		Butan
		Brunej Darussalam
		Burma/Mijanmar
		Kambodža
Kina	Kina	Kina
Hong Kong	Hong Kong	Hong Kong
Indija	Indija	Indija
	Indonezija	Indonezija
		Iran
Japan	Japan	Japan
		Kazakstan
		Kirgistan

▼**M5**

	Laos
	Makao
Malezija	Malezija
	Maldivi
	Mongolija
	Nepal
	Sjeverna Koreja
	Pakistan
Filipini	Filipini
Singapur	Singapur
Južna Koreja	Južna Koreja
	Šri Lanka
Tajvan	Tajvan
	Tadžikistan
Tajland	Tajland
	Timor Leste
	Turkmenistan
	Uzbekistan
	Vijetnam
OCEANIJA I POLARNE REGIJE	OCEANIJA I POLARNE REGIJE
	Američka Samoa
	Guam
	Ujedinjene Države Manjih Pacifičkih Otoka
Australija	Australija
	Kokosovi Otoci (Keeling)
	Božićni Otoci
	Otok Heard i Otoci McDonald
	Otok Norfolk
	Fidži
	Francuska Polinezija
	Kiribati
	Maršalovi Otoci

▼**M5**

		Mikronezija
		Nauru
		Nova Kaledonija
	Novi Zeland	Novi Zeland
		Kukovi Otoci
		Niue
		Tokelau
		Sjeverni Marijanski Otoci
		Palau
		Papua Nova Gvineja
		Pitcairn
		Antarktika
		Otok Bouvet
		Južna Georgia i otoci Južni Sandwich
		Francuski Južni i Antarktički Teritorij
		Salomonovi Otoci
		Tonga
		Tuvalu
		Vanuatu
		Samoa
		Wallis i Futuna
UNUTAR UNIJE	UNUTAR UNIJE	UNUTAR UNIJE
IZVAN UNIJE	IZVAN UNIJE	IZVAN UNIJE
Unutar europodručja	Unutar europodručja	Unutar europodručja
Izvan europodručja	Izvan europodručja	Izvan europodručja
Institucije Unije (isključujući ESB)	Institucije Unije (isključujući ESB)	Institucije Unije (isključujući ESB)
Europska investicijska banka	Europska investicijska banka	Europska investicijska banka
	Europska središnja banka (ESB)	Europska središnja banka (ESB)
	UNUTAR UNIJE NERASPOREĐENO	UNUTAR UNIJE NERASPOREĐENO

▼M5

	IZVAN UNIJE NERASPOREĐENO	IZVAN UNIJE NERASPOREĐENO
Izvanteritorijalni financijski centri	Izvanteritorijalni financijski centri	Izvanteritorijalni financijski centri
Međunarodne organizacije (isključujući institucije Unije)	Međunarodne organizacije (isključujući institucije Unije)	Međunarodne organizacije (isključujući institucije Unije)
Međunarodni monetarni fond (MMF)	Međunarodni monetarni fond (MMF)	Međunarodni monetarni fond (MMF)

([1]) Zemlje članice Unije koje nisu u euro-zoni: podaci za svaku zemlju posebno.

▼M4

Tablica 7.

Razine raščlambe prema institucionalnim sektorima

Sektor 1	Sektor 2
Središnja banka (S.121)	Središnja banka (S.121)
Ostale monetarne financijske institucije (oMFI)	Ostale monetarne financijske institucije (oMFI)
Društva koja primaju depozite osim središnje banke (S.122)	Društva koja primaju depozite osim središnje banke (S.122)
Novčani fondovi (S.123)	Novčani fondovi (S.123)
Opća država (S.13)	Opća država (S.13)
Ostali sektori	Ostali sektori
	Financijska društva osim monetarnih financijskih institucija (MFI) (S.124 + S.125 + S.126 + S.127 + S.128 + S.129)
	Nefinancijska društva, kućanstva i neprofitne institucije koje služe kućanstvima (S.11 + S.14 + S.15)

Tablica 8.

Razina raščlambe prema gospodarskoj djelatnosti

Razina 1	Razina 2	NACE rev.2
	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	**područje A**
RUDARSTVO I VAĐENJE	**RUDARSTVO I VAĐENJE**	**područje B**
	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina i pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	odjeljak 06, 09
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	**PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA**	**područje C**
	Proizvodnja prehrambenih proizvoda, pića i duhanskih proizvoda	odjeljak 10, 11, 12
	UKUPNO tekstilne i drvne djelatnosti	odjeljak 13, 14, 16, 17, 18

▼M4

Razina 1	Razina 2	NACE rev.2
	Tekstil i odjeća	odjeljak 13, 14
	Drvo, papir, tiskanje i umnožavanje	odjeljak 16, 17, 18
Nafta, kemikalije, farmaceutski proizvodi i proizvodi od gume i plastike	UKUPNO proizvodnja nafte, kemikalija, farmaceutskih proizvoda i proizvoda od gume i plastike	odjeljak 19, 20, 21, 22
	Koks i rafinirani naftni proizvodi	odjeljak 19
	Kemikalije i kemijski proizvodi	odjeljak 20
	Proizvodi od gume i plastike	odjeljak 22
Računala, elektronički i optički proizvodi	UKUPNO metalni proizvodi i strojevi	odjeljak 24, 25, 26, 28
	Metali i gotovi metalni proizvodi	odjeljak 24, 25
	Računala, elektronički i optički proizvodi	odjeljak 26
	Strojevi i uređaji, d.n.	odjeljak 28
Vozila, ostala prijevozna sredstva	UKUPNO vozila i ostala prijevozna sredstva	odjeljak 29, 30
	Motorna vozila, prikolice i poluprikolice	odjeljak 29
	Ostala prijevozna sredstva	odjeljak 30
	Ostala prerađivačka industrija	odjeljak 15, 23, 27, 31, 32, 33
OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	**OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA**	**područje D**
OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, ZBRINJAVANJE OTPADA I DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	**OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, ZBRINJAVANJE OTPADA I DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA**	**područje E**
	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	odjeljak 36
	Uklanjanje otpadnih voda,zbrinjavanje otpada i djelatnosti sanacije okoliša	odjeljak 37, 38, 39
GRAĐEVINARSTVO	**GRAĐEVINARSTVO**	**područje F**
UKUPNO USLUGE	**UKUPNO USLUGE**	područje G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U

▼M4

Razina 1	Razina 2	NACE rev.2
TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	**TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA**	**područje G**
	Trgovina na veliko i na malo i popravak motornih vozila i motocikala	odjeljak 45
	Trgovina na veliko, osim motornih vozila i motocikala	odjeljak 46
	Trgovina na malo, osim motornih vozila i motocikala	odjeljak 47
PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	**PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE**	**područje H**
	UKUPNO prijevoz i skladištenje	odjeljak 49, 50, 51, 52
	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	odjeljak 49
	Vodeni prijevoz	odjeljak 50
	Zračni prijevoz	odjeljak 51
	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	odjeljak 52
	Poštanske i kurirske djelatnosti	odjeljak 53
DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	**DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE**	**područje I**
INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	**INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE**	**područje J**
	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa i ostale zabavne djelatnosti	odjeljak 59, 60
	Telekomunikacije	odjeljak 61
	Ostale informacijske i komunikacijske djelatnosti	odjeljak 58, 62, 63
FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	**FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA**	**područje K**
	Financijsko posredovanje, osim osiguranja i mirovinskih fondova	odjeljak 64
	Djelatnosti holding društava	skupina 64.2
	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznog socijalnog osiguranja	odjeljak 65
	Ostale financijske djelatnosti	odjeljak 66
	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	**područje L**

▼M4

Razina 1	Razina 2	NACE rev.2
STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	**STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI**	**područje M**
	Pravne i računovodstvene djelatnosti	odjeljak 69
	Pravne djelatnosti	skupina 69.1
	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti	skupina 69.2
	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	odjeljak 70
	Upravljačke djelatnosti	skupina 70.1
	Savjetovanje u vezi s upravljanjem	skupina 70.2
	Arhitektonske djelatnosti i inženjering; tehničko ispitivanje i analiza	odjeljak 71
Znanstveno istraživanje i razvoj	Znanstveno istraživanje i razvoj	odjeljak 72
	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	odjeljak 73
	Promidžba (reklama i propaganda)	skupina 73.1
	Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja	skupina 73.2
	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, veterinarske djelatnosti	skupina 74, 75
	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	**područje N**
	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	odjeljak 77
	Ostale administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	odjeljak 78, 79, 80, 81, 82
	OBRAZOVANJE	**područje P**
	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	**područje Q**
UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	**UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA**	**područje R**
	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	odjeljak 90
	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	odjeljak 91
	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti; djelatnosti kockanja i klađenja	odjeljak 92, 93
	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	**područje S**
	Djelatnosti članskih organizacija	odjeljak 94
	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo, ostale osobne uslužne djelatnosti	odjeljak 95, 96
	Neraspoređeno	
	Privatna kupnja i prodaja nekretnina	
UKUPNA DJELATNOST	**UKUPNA DJELATNOST**	

▼M4

PRILOG II.

DEFINICIJE iz članka 10.

Sljedeće definicije temelje se na *šestom izdanju Priručnika za platnu bilancu i stanja međunarodnih ulaganja MMF-a (BPM6), Europskom sustavu računa, Priručniku o statistici međunarodne trgovine uslugama 2010. i OECD-ovoj referentnoj definiciji inozemnih izravnih ulaganja* (BD4).

A. TEKUĆI RAČUN

Tekući račun prikazuje tokove roba, usluga te primarnih i sekundarnih dohodaka između rezidenata i nerezidenata.

1. **ROBA**

Ova sastavnica obuhvaća pokretnine kod kojih dolazi do promjene vlasništva između rezidenata i nerezidenata.

1.1. **Opći promet robom na osnovi platne bilance**

Opći promet robom na osnovi platne bilance obuhvaća robu kod koje dolazi do promjene ekonomskog vlasništva između rezidenta i nerezidenta, a koja nije uključena u druge posebne kategorije, kao što je roba u tranzitnoj trgovini (vidjeti 1.2.) i nemonetarno zlato (vidjeti 1.3.) ili dio neke usluge. Opći promet robom treba se mjeriti po tržišnoj cijeni prema paritetu franko brod (FOB). Pri sastavljanju agregata Unije države trebaju uključiti uvoz i izvoz robe u kvazitranzitnoj trgovini te za trgovinu unutar Unije državu partnera treba odrediti u skladu s konsignacijskim načelom.

1.2. **Neto izvoz robe u tranzitnoj trgovini**

Tranzitna trgovina određuje se kao kupnja robe od strane rezidenta (izvještajnog gospodarstva) od nerezidenta te naknadna preprodaja iste robe drugom nerezidentu bez ulaska dotične robe u izvještajno gospodarstvo. Neto izvoz robe u tranzitnoj trgovini predstavlja razliku između prodaje i kupnje robe u tranzitnoj trgovini. Ova stavka uključuje trgovačke marže, dobit i gubitak od vlasništva te promjene u zalihama robe u tranzitnoj trgovini.

1.2.1. **Roba stečena u tranzitnoj trgovini** iskazuje se kao negativan izvoz/prihod gospodarstva trgovca.

1.2.2. Prodaja robe iskazuje se u stavci **roba prodana u tranzitnoj trgovini** kao pozitivan izvoz/prihod gospodarstva trgovca.

1.3. **Nemonetarno zlato**

Nemonetarno zlato obuhvaća zlato osim monetarnog zlata. Monetarno zlato je u vlasništvu monetarnih vlasti te se drži kao *međunarodne pričuve* (vidjeti 6.5.1.). Nemonetarno zlato može biti u obliku poluga (tj. kovanica, ingota ili poluga čistoće najmanje 995 tisućinki, uključujući zlato na raspoređenim računima za zlato), zlato u prahu te zlato u drugim sirovim ili polovično obrađenim oblicima.

▼M4

1.4. **Branding - prilagodba radi kvazitranzitne trgovine**

Kvazitranzitna trgovina je pojam koji se upotrebljava za određivanje robe uvezene u državu članicu koju je subjekt koji se ne smatra rezidentnom institucionalnom jedinicom uvezao u državu članicu te dao ocariniti radi slobodnog prometa u Uniji (podvrgao uvoznim carinama), te koja se zatim otprema u drugu državu članicu. Države članice na koje se odnosi kvazitranzitna trgovina moraju evidentirati *branding* da bi iskazale razliku između vrijednosti *općeg prometa robom* prijavljene pri inicijalnom uvozu robe iz treće zemlje i njezine vrijednosti pri otpremi u drugu državu članicu. Geografska raščlamba mora se izvršiti na osnovi rezidentne države matičnog društva koje kontrolira društvo koje vodi carinski postupak povezan s navedenom robom u izvještajnom gospodarstvu.

2. **USLUGE**

Usluge su rezultat proizvodne djelatnosti koja mijenja uvjete jedinica potrošača ili olakšava razmjenu proizvoda ili financijske imovine. Usluge općenito nisu zasebne stavke nad kojima se mogu uspostaviti vlasnička prava te ih općenito nije moguće odvojiti od njihove proizvodnje.

2.1. **Proizvodne usluge s fizičkim sirovinama u vlasništvu drugih**

Proizvodne usluge s fizičkim sirovinama u vlasništvu drugih obuhvaćaju preradu, sklapanje, označavanje, pakiranje itd. koje obavljaju društva koja nisu vlasnici dotične robe. Proizvodnju obavlja subjekt koji prima naknadu od vlasnika. Budući da se vlasništvo nad robom ne mijenja, između prerađivača i vlasnika ne evidentira se kao transakcija općeg prometa robom. Vrijednost naknada za proizvodne usluge s fizičkim sirovinama u vlasništvu drugih nije nužno jednaka razlici u vrijednosti robe poslane na preradu i vrijednosti robe nakon prerade. Isključeno je sklapanje unaprijed izrađenih konstrukcija (uključeno u *građevinarstvo*) te označivanje i pakiranje povezano s prijevozom (uključeno u *prijevoz*).

2.2. **Usluge održavanja i popravka koje nisu drugdje uključene**

Usluge održavanja i popravaka koje nisu drugdje uključene obuhvaćaju održavanje i popravke koje obavljaju rezidenti nad robom u vlasništvu nerezidenata (i obratno). Popravke se može obavljati na lokaciji popravljača ili drugdje. Vrijednost održavanja ili popravaka uključuje sve dijelove ili materijale koje je pribavio popravljač i koji su uključeni u naknade. Dijelovi i materijali koji se obračunavaju zasebno trebaju biti uključeni u opći promet robom. Popravci i održavanje brodova, aviona i ostalih prijevoznih sredstava uključeni su u ovu stavku. Čišćenje prijevoznih sredstava je isključeno budući da je uključeno u *usluge prijevoza*. Održavanje i popravci građevina su isključeni budući da su uključeni u *građevinarstvo*. Održavanje i popravci računala su isključeni budući da su uključeni u *računalne usluge*.

2.3. **Prijevoz**

Prijevoz je postupak prijevoza ljudi i predmeta s jedne lokacije na drugu te s tim povezane prateće i pomoćne usluge. Prijevoz također uključuje poštanske i kurirske usluge. Usluge prijevoza evidentiraju se u platnoj bilanci kada ih pružaju rezidenti jednog gospodarstva u korist rezidenata drugog gospodarstva. Prijevoz se može razvrstati prema:

(a) vrsti prijevoza, odnosno kao pomorski, zračni ili ostali. Stavka „ostali” se može dalje raščlaniti na željeznički i cestovni prijevoz, prijevoz unutrašnjim vodenim putovima, cjevovodni transport i svemirski prijevoz kao i prijenos električne energije;

▼M4

(b) onom što se prevozi, odnosno putnici ili teret ili ostalo (što obuhvaća pomoćne i prateće usluge poput ukrcaja i iskrcaja spremnika, čuvanje i skladištenje, pakiranje i prepakiranje, čišćenje prijevoznih sredstava koje se obavlja u lukama ili u zračnim lukama).

2.3.1. **Pomorski prijevoz**

Obuhvaća sve pomorske usluge prijevoza. Raščlamba je potrebna na pomorski prijevoz *putnika, pomorski prijevoz* tereta i *ostali pomorski prijevoz*.

2.3.2. **Zračni prijevoz**

Obuhvaća sve zračne usluge prijevoza. Raščlamba je potrebna na zračni prijevoz putnika, zračni prijevoz tereta i ostali zračni prijevoz.

2.3.3. **Ostale vrste prijevoza**

Obuhvaća sve vrste prijevoza osim pomorskog i zračnog prijevoza. Potrebna je raščlamba na prijevoz putnika, prijevoz tereta i ostali prijevoz. Proširenu klasifikaciju ostalih vrsta prijevoza treba izvršiti kako slijedi:

2.3.3.1. **Svemirski prijevoz** uključuje lansiranje satelita koje obavljaju trgovačka društva za vlasnike satelita (npr. telekomunikacijska društva) i ostale operacije koje obavljaju operateri svemirske opreme, kao što su prijevoz robe i osoba radi znanstvenih eksperimenata. Također je uključen svemirski prijevoz putnika i plaćanja koja obavlja određeno gospodarstvo radi uključivanja svojih rezidenata u svemirska vozila drugog gospodarstva.

2.3.3.2. **Željeznički prijevoz** obuhvaća prijevoz vlakovima. Potrebna je daljnja raščlamba na *željeznički prijevoz putnika, željeznički prijevoz tereta i ostali željeznički prijevoz*.

2.3.3.3. **Cestovni prijevoz** obuhvaća prijevoz kamionima i autobusima. Potrebna je daljnja raščlamba na *cestovni prijevoz putnika, cestovni prijevoz tereta i ostali cestovni prijevoz*.

2.3.3.4. **Prijevoz unutrašnjim vodenim putovima** odnosi se na međunarodni prijevoz rijekama, kanalima i jezerima. Uključeni su vodeni putovi koji se nalaze unutar jedne države kao i oni koji se nalaze u dvije ili više država. Potrebna je daljnja raščlamba na *prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putovima, prijevoz tereta unutrašnjim vodenim putovima i ostali prijevoz unutrašnjim vodenim putovima*.

2.3.3.5. **Cjevovodni transport** obuhvaća međunarodni prijevoz robe cjevovodima, poput prijevoza nafte i povezanih proizvoda, vode i plina. Isključene su usluge distribucije, obično od podstanica do potrošača (koje su uključene pod stavkom ostale poslovne usluge koje nisu drugdje uključene) kao i vrijednost prevezenih proizvoda (koji su uključeni pod stavkom *opći promet robom*).

2.3.3.6. **Prijenos električne energije** obuhvaća usluge za prijenos električne energije visokonaponskim vodovima pomoću povezanih skupina linija i povezane opreme između opskrbnih točaka i točaka gdje se ona pretvara u niskonaponsku električnu energiju za isporuku potrošačima ili za isporuku drugim električnim sustavima. Uključene su naknade za prijenos električne energije kada je on odvojen od proizvodnog procesa i procesa distribucije. Samo pružanje električne energije je isključeno. Također su isključene usluge distribucije električne energije (koje su uključene pod stavkom *ostale poslovne usluge, ostale poslovne usluge koje nisu drugdje uključene*).

▼M4

2.3.3.7. **Ostale pomoćne i prateće usluge prijevoza** obuhvaćaju sve ostale usluge prijevoza koje se ne mogu rasporediti u jednu od prethodno navedenih sastavnica usluga prijevoza.

2.3.4. **Poštanske i kurirske usluge**

Poštanske i kurirske usluge obuhvaćaju prikupljanje, prijevoz i isporuku pisama, novina, časopisa, brošura, ostalih tiskanih materijala i paketa, kao i usluge koje se obavljaju u pošti i usluge iznajmljivanja poštanskih sandučića.

2.4. **Putovanja**

Prihodi od putovanja obuhvaćaju robu i usluge za vlastitu uporabu ili za daljnju isporuku koje su nerezidenti stekli od gospodarstva tijekom posjeta tom gospodarstvu. Rashodi od putovanja obuhvaćaju robu i usluge za vlastitu uporabu ili isporuku koje su rezidenti stekli od drugih gospodarstava tijekom posjeta tim gospodarstvima. Putovanja uključuju lokalni prijevoz (tj. prijevoz unutar gospodarstva koje se posjećuje i koji pruža rezident tog gospodarstva), ali isključuju međunarodni prijevoz (koji je uključen u *prijevoz putnika*). Isključuje se i roba koju je putnik kupio za preprodaju u svom gospodarstvu ili u bilo kojem drugom gospodarstvu. Putovanja se dijele na dvije glavne sastavnice: *poslovna putovanja* i *privatna putovanja*.

2.4.1. **Poslovna putovanja**

Poslovna putovanja obuhvaćaju stjecanje roba i usluga od strane poslovnih putnika. Također je uključeno stjecanje roba i usluga za vlastitu uporabu od strane sezonskih, pograničnih i ostalih radnika koji nisu rezidenti gospodarstva u kojem su zaposleni. Poslovna putovanja dalje se dijele na *stjecanje roba i usluga od strane pograničnih, sezonskih i ostalih privremenih radnika* i *ostala poslovna putovanja*.

2.4.1.1. **Stjecanje roba i usluga od strane pograničnih, sezonskih i ostalih privremenih radnika** uključuje stjecanje roba i usluga za osobnu uporabu od strane sezonskih, pograničnih i ostalih radnika koji nisu rezidenti gospodarstava u kojima su zaposleni i čiji je poslodavac rezident tog gospodarstva.

2.4.1.2. **Ostala poslovna putovanja** obuhvaćaju sve izdatke povezane s poslovnim putovanjima koji nisu izdaci pograničnih, sezonskih i ostalih privremenih radnika.

2.4.2. **Privatna putovanja**

Privatna putovanja obuhvaćaju robe i usluge koje stječu putnici koji putuju u inozemstvo u svrhe koje nisu poslovne, poput odmora, sudjelovanja u rekreacijskim i kulturnim aktivnostima, posjeta prijateljima i rodbini, hodočašća i putovanja radi obrazovnih i zdravstvenih razloga. *Privatna putovanja* dijele se na tri sastavnice: *izdaci povezani sa zdravljem, izdaci povezani s obrazovanjem i ostala privatna putovanja*.

2.4.2.1. **Izdaci povezani sa zdravljem** određeni su kao ukupni izdaci osoba koje putuju zbog zdravstvenih razloga.

2.4.2.2. **Izdaci povezani s obrazovanjem** određeni su kao ukupni izdaci studenata.

2.4.2.3. **Ostala privatna putovanja** obuhvaćaju sva *privatna putovanja* koja nisu uključena u *izdatke povezane sa zdravljem* ili *izdatke povezane s obrazovanjem*.

▼M4

2.5. **Građevinarstvo**

Građevinarstvo obuhvaća izgradnju, obnovu, popravak ili proširivanje dugotrajne imovine u obliku zgrada, poboljšanja zemljišta koja su tehničke prirode i drugu tehničku gradnju (uključujući ceste, mostove, brane itd.). Uključuje povezane instalacijske i montažne radove, pripremu gradilišta i gradnju općenito, specijalizirane usluge kao što je ličenje, vodoinstalaterske radove i rušenje te upravljanje građevinskim projektima. Građevinski ugovori koji su obuhvaćeni međunarodnom trgovinom uslugama općenito su kratkoročne prirode. Veliki građevinski projekti koje je ugovorilo nerezidentno društvo te za čiji završetak je potrebno više od jedne godine obično dovode do osnivanja rezidentne podružnice.

Građevinarstvo se može podijeliti na *građevinske radove u inozemstvu* i *građevinske radove u gospodarstvu koje sastavlja podatke*.

2.5.1. **Građevinski radovi u inozemstvu**

Građevinski radovi u inozemstvu obuhvaćaju građevinske usluge koje nerezidentima pružaju društva koja su rezidenti izvještajnog gospodarstva (prihodi/izvoz) i robu i usluge koje su ta društva kupila u gospodarstvu domaćinu (rashodi/uvoz).

2.5.2. **Građevinski radovi u izvještajnom gospodarstvu**

Građevinski radovi u izvještajnom gospodarstvu obuhvaćaju građevinske usluge koje nerezidentna građevinska društva pružaju rezidentima izvještajnog gospodarstva (rashodi) i robu i usluge koje ta nerezidentna društva kupuju u izvještajnom gospodarstvu (prihodi).

2.6. **Usluge osiguranja i usluge mirovinskog osiguranja**

Usluge osiguranja i usluge mirovinskog osiguranja obuhvaćaju *neposredno osiguranje, reosiguranje, pomoćne usluge osiguranja, usluge mirovinskog osiguranja i usluge standardiziranog jamstva*. Usluge *neposrednog* osiguranja dalje su raščlanjene na *životno osiguranje*, *osiguranje tereta* i *ostalo neposredno osiguranje*. Usluge mirovinskog osiguranja i usluge standardiziranog jamstva dalje su raščlanjene na *usluge mirovinskog osiguranja* i *usluge standardiziranog jamstva*. Te usluge se procjenjuju ili vrednuju prema naknadama uključenim u ukupne premije, a ne prema ukupnoj vrijednosti premija.

2.6.1. **Životno osiguranje**

Imatelji polica životnog osiguranja izvršavaju redovita plaćanja osiguravatelju (može se raditi i samo o jednom plaćanju) u zamjenu za koja osiguravatelj jamči plaćanje imatelju police ugovorenog minimalnog iznosa ili rente na određeni dan ili u slučaju smrti imatelja police, ako se to dogodi ranije. Životno osiguranje s fiksnim trajanjem, pri čemu se naknade pružaju u slučaju smrti, ali ne i u drugim okolnostima, isključeno je iz ove kategorije i uključeno u *ostalo neposredno osiguranje*.

2.6.2. **Osiguranje tereta**

Usluge osiguranja tereta odnose se na osiguranje robe koja je u postupku izvoza ili uvoza, na temelju vrijednosti robe na paritetu FOB i prijevoza tereta.

2.6.3. **Ostalo neposredno osiguranje**

Ostalo neposredno osiguranje obuhvaća sve ostale oblike osiguranja od štete. To uključuje životno osiguranje s fiksnim trajanjem, osiguranje od nezgode i zdravstveno osiguranje (osim onih koja su obuhvaćena sustavima državnog socijalnog osiguranja), pomorsko, zračno i ostala transportna osiguranja, osiguranje protiv požara i štete na imovini; osiguranje od rizika novčanog gubitka, osiguranje od opće odgovornosti i ostalo osiguranje, kao što su putno osiguranje i osiguranja povezana s kreditima i kreditnim karticama.

▼M4

2.6.4. **Reosiguranje**

Reosiguranje je postupak podugovaranja dijelova osiguranja od rizika koje se obično obavlja sa specijaliziranim subjektima u zamjenu za proporcionalan udjel u dohotku od premije. Transakcije reosiguranja mogu se odnositi na pakete koji obuhvaćaju nekoliko tipova rizika.

2.6.5. **Pomoćne usluge osiguranja**

Obuhvaćaju transakcije koje su usko povezane s poslovanjem osiguranja i mirovinskih fondova. Uključene su provizije zastupnika u osiguranju, usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju, usluge savjetovanja u vezi s osiguranjem i mirovinskim pitanjima, procjena i obrada šteta, aktuarske usluge, usluge vođenja spašavanja i regulatorne i nadzorne usluge vezano uz odštete i usluge naplate.

2.6.6. **Usluge mirovinskog osiguranja**

Usluge mirovinskog osiguranja obuhvaćaju usluge koje pružaju fondovi koje za posebne grupe zaposlenika osniva država ili društva za osiguranje u korist zaposlenika radi osiguranja prihoda nakon umirovljenja i naknada u slučaju smrti ili invalidnosti.

2.6.7. **Usluge standardiziranog jamstva**

Usluge standardiziranog jamstva su usluge koje se odnose na sustave standardiziranog jamstva. To su aranžmani kojima se jedna strana (jamac) obvezuje na pokrivanje gubitaka zajmodavca u slučaju da zajmoprimac ne ispunjava svoje obveze. Primjeri tih usluga su jamstva za izvozne kredite i studentske kredite.

2.7. **Financijske usluge**

Financijske usluge obuhvaćaju usluge posredovanja i pomoćne usluge, osim usluga osiguranja i usluga mirovinskih fondova, koje obično pružaju banke ili druga financijska društva.

2.7.1. **Eksplicitno obračunate i ostale financijske usluge**

U slučaju mnogih financijskih usluga usluge se obračunavaju pomoću eksplicitnih naknada, te ne traže poseban obračun. To uključuje naknade za polaganje depozita i za odobravanje kredita, naknade za jednokratna jamstva, naknade ili penale za prijevremenu ili zakašnjelu otplatu, naknade za vođenje računa, naknade u vezi s akreditivima, usluge u vezi s kreditnim karticama, provizije i naknade u vezi s financijskim najmom, faktoringom ili pokroviteljstvom izdanja te kliringom plaćanja. Također su uključene usluge financijskog savjetovanja, skrbništva nad financijskom imovinom ili polugama, upravljanja financijskom imovinom, usluge nadzora, usluge osiguranja likvidnosti, usluge preuzimanja rizika osim osiguranja, usluge spajanja i preuzimanja, usluge procjene kreditnog rejtinga, burzovne usluge i fiducijarne usluge. Dileri financijskim instrumentima mogu u potpunosti ili djelomično zaračunati svoje usluge pomoću razlike između kupovne i prodajne cijene tih instrumenata. Marže koje proizlaze iz transakcija kupnje i prodaje uključene su u eksplicitno obračunate i ostale financijske usluge.

2.7.2. **Usluge financijskog posredovanja indirektno mjerene (UFPIM)**

Za stvarne kamate može se smatrati da uključuju i element prihoda i naknadu za uslugu. Vjerovnici i primatelji depozita posluju tako da svojim deponentima osiguravaju kamatne stope koje su niže od onih koje obračunavaju svojim zajmoprimcima. Financijska društva upotrebljavaju navedene kamatne marže za pokrivanje svojih troškova i ostvarivanje poslovnog viška. U pravilu se navedene neizravne naknade povezano s kamatama primjenjuju samo na kredite i depozite i to kada ih odobravaju odnosno primaju financijska društva.

▼M4

2.8. **Naknade za uporabu intelektualnog vlasništva koje nisu drugdje uključene**

Naknade za uporabu intelektualnog vlasništva koje nisu drugdje uključene uključuju:

(a) naknade za uporabu vlasničkih prava (kao što su patenti, trgovačke oznake, autorska prava, industrijski procesi i dizajn, uključujući poslovne tajne i franšize). Ta prava mogu proizlaziti iz istraživanja i razvoja kao i iz marketinga; i

(b) naknade za licence za reproduciranje ili distribuciju intelektualnog vlasništva koje proizlazi iz proizvedenih izvornika ili prototipova (kao što su vlasnička prava nad knjigama i rukopisima, računalnom programskom opremom, kinematografskim uradcima i nositeljima zvuka) te povezana prava (kao što su prava na izvođenje uživo ili za televizijsko, kabelsko ili satelitsko emitiranje).

2.9. **Telekomunikacijske, računalne i informacijske usluge**

Računalne i telekomunikacijske usluge određene su u smislu prirode usluge, a ne načina isporuke.

2.9.1. **Telekomunikacijske usluge**

Telekomunikacijske usluge obuhvaćaju prijenos zvuka, slika ili drugih informacija putem telefona, teleksa, telegrama, radijskog ili televizijskog kabela i emitiranjem, satelitskim emitiranjem, elektroničkom poštom, uslugom faksimila itd., uključujući mrežne usluge, telekonferencije i prateće usluge. One ne uključuju vrijednost prenesenih informacija. Uključene su i usluge mobilne telefonije, glavne internetske mreže te usluge mrežnog pristupa, uključujući pružanje pristupa internetu. Isključene su usluge instaliranja opreme za telefonsku mrežu budući da su one uključene u *građevinarstvo* i usluge baze podataka (koje su uključene u *informacijske usluge*).

2.9.2. **Računalne usluge**

Računalne usluge sastoje se od usluga povezanih s hardverskom i/ili softverskom opremom i usluga obrade podataka. Također su uključene usluge savjetovanja i provedbe u vezi s hardverskom i softverskom opremom, održavanje i popravak računala i periferne opreme, usluge uspostavljanja starog stanja nakon nesreća, savjetovanje i pomoć u vezi s pitanjima koja se odnose na upravljanje računalnim resursima, analiza, dizajn i programiranje sustava spremnih za uporabu (uključujući razvijanje i izradu internetskih stranica) i tehničko savjetovanje u vezi sa softverom, licence za uporabu neprilagođenog softvera, razvoj, izrada i dobavljanje te dokumentiranje prilagođenog softvera, uključujući operativne sustave izrađene po mjeri za određene korisnike, održavanje sustava i druge prateće usluge, kao što je osposobljavanje kao dio savjetovanja, usluge obrade podataka, kao što je unos podataka, izrada tablica i obrada na osnovi ograničenog prava korištenja, usluge prostora za internetske stranice (tj. osiguravanje serverskog prostora na internetu za internetske stranice klijenata) te upravljanje računalnom opremom. Isključene su naknade za licence za reproduciranje i/ili distribuiranje softvera koje su uključene u *naknade za uporabu intelektualnog vlasništva*. Najam računala bez administratora uključen je u *poslovni najam*.

2.9.3. **Informacijske usluge**

Obuhvaća *usluge novinskih agencija* i *ostale informacijske usluge*.

2.9.3.1. **Usluge novinskih agencija** obuhvaćaju pružanje vijesti, fotografija i priloga medijima.

▼M4

2.9.3.2. **Ostale informacijske usluge** obuhvaćaju usluge baza podataka (osnivanje baze podataka, pohrana podataka te diseminacija podataka i baza podataka, uključujući direktorije te popise adresa) na mreži i preko magnetnih, optičkih ili tiskanih medija te internetske portale za pretraživanje (usluge pretraživača koji pronalaze internetske adrese za klijente koji unesu ključnu riječ). Također su uključene izravne, osobne pretplate na novine i časopise, putem pošte, elektroničkog prijenosa ili drugim sredstvima, druge usluge pružanja mrežnog sadržaja te knjižničarske i usluge arhiviranja. Veleprodaja novina i časopisa uključena je u opći promet robom. Preuzimanje sadržaja koji nije softver (koji je uključen u *računalne usluge*) ili audio ili videosadržaj (uključeni u *audiovizualne i povezane usluge*) uključeno je u informacijske usluge.

2.10. **Ostale poslovne usluge**

One uključuju: *usluge istraživanja i razvoja*, *usluge stručnog savjetovanja* i *savjetovanja u vezi s upravljanjem*, *tehničke usluge*, *usluge povezane s trgovinom* i *ostale poslovne usluge*.

2.10.1. **Usluge istraživanja i razvoja**

Usluge istraživanja i razvoja sastoje se od usluga koje su povezane s temeljnim istraživanjima, primijenjenim istraživanjima i eksperimentalnim razvojem novih proizvoda i procesa. U načelu takve aktivnosti u fizici, društvenim i humanističkim znanostima obuhvaćene su u ovoj kategoriji, kao što je i razvoj operativnih sustava koji predstavljaju tehnološki napredak. Također su uključena komercijalna istraživanja povezana s elektronikom, farmacijom i biotehnologijom.

To uključuje: 1) *rad koji se izvršava na sustavnoj osnovi radi povećanja znanja* i 2) *Ostale usluge istraživanja i razvoja*.

2.10.1.1. **Rad koji se izvršava na sustavnoj osnovi radi povećanja znanja** obuhvaća: a) *pružanje prilagođenih i neprilagođenih usluga istraživanja i razvoja* i b) *prodaju vlasničkih prava koja proizlaze iz istraživanja i razvoja*.

2.10.1.1.a **Pružanje prilagođenih i neprilagođenih usluga istraživanja i razvoja** obuhvaća pružanje usluga istraživanja i razvoja koje su izrađene po mjeri (prilagođene) i razvoj neprilagođenih istraživanja i razvoja, isključujući prodaju vlasničkih prava (koja su uključena pod stavkom 2.10.1.1.b) i prodaju koja se odnosi na licence za reproduciranje ili uporabu (uključeno u *naknade za uporabu intelektualnog vlasništva*).

2.10.1.1.b **Prodaja vlasničkih prava koja proizlaze iz istraživanja i razvoja** obuhvaća *patente, autorska prava koja proizlaze iz istraživanja i razvoja, industrijske procese i dizajn (uključujući poslovne tajne)*.

2.10.1.2. **Ostale usluge istraživanja i razvoja** uključuju ostale aktivnosti razvoja proizvoda/procesa.

2.10.2. **Usluge stručnog savjetovanja i savjetovanja u vezi s upravljanjem**

Usluge stručnog savjetovanja i savjetovanja u vezi s upravljanjem uključuju: 1) *pravne usluge, računovodstvene usluge, usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem, usluge upravljanja te usluge povezane s odnosima s javnošću* te 2) *usluge oglašavanja, istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja*.

▼M4

2.10.2.1. **Pravno i računovodstveno savjetovanje, savjetovanje vezano uz upravljanje i odnosi s javnošću** obuhvaćaju:

a) *pravne usluge*; b) *računovodstvene, revizijske, knjigovodstvene i usluge poreznog savjetovanja*; c) *usluge poslovnog savjetovanja i savjetovanja u vezi s upravljanjem i usluge odnosa s javnošću*.

2.10.2.1.a **Pravne usluge** obuhvaćaju pravne savjetodavne usluge i usluge zastupanja u svim pravnim, sudskim i zakonskim postupcima, usluge sastavljanja pravne dokumentacije i instrumenata; savjetodavne usluge vezano uz javnobilježnička pitanja i usluge vezano uz čuvanje pologa i namiru.

2.10.2.1.b **Računovodstvene, revizijske, knjigovodstvene i usluge poreznog savjetovanja** obuhvaćaju usluge vođenja poslovnih knjiga za društva i ostale sudionike u gospodarstvu, usluge kontrole računovodstvenih evidencija i financijskih izvještaja; usluge poreznog planiranja i savjetovanja društvima i pripremu porezne dokumentacije.

2.10.2.1.c **Usluge poslovnog savjetovanja i savjetovanja u vezi s upravljanjem i usluge odnosa s javnošću** obuhvaćaju savjetodavne usluge, usluge davanja smjernica i usluge pružanja operativne podrške društvima u kreiranju poslovne politike i strategije i u cjelokupnom planiranju, strukturiranju i kontroli organizacije. Uključene su naknade za upravljanje, revizija upravljanja, savjetodavne usluge vezano uz tržišno upravljanje, ljudske resurse, upravljanje proizvodnjom i upravljanje projektima; i usluge savjetovanja, davanja smjernica i pružanja operativnih usluga vezano uz poboljšanje slike klijenata u javnosti i njihovih odnosa s javnošću i s drugim institucijama.

2.10.2.2. **Oglašavanje, istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja** obuhvaća dizajn, stvaranje i marketing oglasa agencija za oglašavanje; plasmane u medijima, uključujući kupnju i prodaju oglasnog prostora, usluge održavanja izložbi na trgovačkim sajmovima; promidžbu proizvoda u inozemstvu, istraživanje tržišta, telemarketing i ispitivanje javnog mnijenja vezano uz različita pitanja.

2.10.3. **Tehničke usluge, usluge povezane s trgovinom i ostale poslovne usluge**

One uključuju: 1) *arhitektonske usluge, usluge inženjeringa, znanstvene i druge tehničke usluge*, 2) *usluge zbrinjavanja otpada i uklanjanja zagađenja, poljoprivredne i rudarske usluge*, 3) *usluge poslovnog najma*, 4) *usluge povezane s trgovinom* i 5) *ostale poslovne usluge koje nisu drugdje uključene*.

2.10.3.1. **Arhitektonske usluge, usluge inženjeringa, znanstvene i druge tehničke usluge**

Obuhvaćaju: a) *arhitektonske usluge*, b) *usluge inženjeringa*, c) *znanstvene i druge tehničke usluge*.

2.10.3.1.a **Arhitektonske usluge** uključuju transakcije koje se odnose na planiranje građevina.

2.10.3.1.b **Usluge inženjeringa** uključuju planiranje, razvoj i uporabu strojeva, materijala, instrumenata, struktura, procesa i sustava. Usluge ovog tipa uključuju pružanje planiranja, nacrta i studija vezano uz građevinske projekte. Isključen je rudarski inženjering (koji je uključen pod stavkom *usluge vezane s rudarstvom i vađenjem nafte i plina*).

2.10.3.1.c **Znanstvene i druge tehničke usluge** uključuju geodetske izmjere, kartografiju, testiranje proizvoda i izdavanje potvrda i usluge tehničkog ispitivanja.

▼M4

2.10.3.2. **Usluge zbrinjavanja otpada i uklanjanja zagađenja, poljoprivredne i rudarske usluge**

Obuhvaćaju: a) *zbrinjavanje otpada i uklanjanje zagađenja*, b) *usluge vezane uz poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo*, c) *usluge vezane uz rudarstvo i vađenje nafte i plina.*

2.10.3.2.a **Zbrinjavanje otpada i uklanjanje zagađenja** uključuje prikupljanje i odlaganje otpada, sanaciju, sanitarne i ostale usluge zaštite okoliša. Također su uključene usluge vezano uz zaštitu okoliša, poput smanjenja emisije ugljičnog dioksida kompenzacijom ili sekvestracije ugljičnog dioksida koji nisu uključeni u neku posebnu kategoriju.

2.10.3.2.b **Usluge vezane uz poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo** uključuju poljoprivredne usluge koje se odnose na poljoprivredu, poput osiguranja poljoprivrednih strojeva s osobljem, žetve, tretmana usjeva, zaštite od nametnika, smještaja životinja, njege životinja i usluga uzgoja životinja. Uključene su i usluge vezane uz lov, stupičarenje, šumarstvo i sječu drva i ribarstvo kao i veterinarske usluge.

2.10.3.2.c **Usluge vezane uz rudarstvo i vađenje nafte i plina** uključuju rudarske usluge koje se pružaju na naftnim i plinskim poljima, uključujući bušenje, postavljanje bušaćih tornjeva, usluge popravka i demontiranja i cementiranje naftnih i plinskih bušotina. Ovdje su uključene i usluge vezane uz ispitivanje i istraživanje mineralnih ležišta kao i rudarsko inženjerstvo i geološko mjerenje tla.

2.10.3.3. **Usluge operativnog leasinga**

Operativni leasing je aktivnost davanja u najam proizvedene imovine u okviru aranžmana kojim se najmoprimcu osigurava uporaba materijalne imovine, ali koji ne uključuje prijenos najmoprimcu većine rizika i nagrada koji proizlaze iz vlasništva. Operativni leasing se može zvati najmom u slučaju kada se radi o objektima ili opremi. Usluge operativnog leasinga uključuju najam brodova, zrakoplova i transportne opreme bez osoblja. Također su uključena plaćanja za operativni leasing koja se odnose na ostalu vrstu opreme bez operatera, uključujući računalnu i telekomunikacijsku opremu. Plaćanja za licence za pravo uporabe nematerijalne imovine, poput softvera, intelektualnog vlasništva itd. navedena su u posebnim poglavljima (*računalne usluge, naknade za uporabu intelektualnog vlasništva koje nisu drugdje uključene* itd.), a ne pod stavkom poslovnog najma. Isključen iz usluga operativnog leasinga je najam telekomunikacijskih linija ili kapaciteta (koji je uključen pod stavkom *telekomunikacijske usluge*); najam brodova i zrakoplova s osobljem (koji su uključeni pod stavkom *usluge prijevoza*) i najam povezan s putovanjima (koji je uključen u *putovanja*).

2.10.3.4. **Usluge povezane s trgovinom**

Usluge povezane s trgovinom obuhvaćaju provizije za transakcije s robom i uslugama koje se isplaćuju trgovcima, posrednicima na robnoj burzi, dilerima, voditeljima aukcija i komisionarima. Isključeni iz usluga povezanih s trgovinom su naknade za franšizu (koje su uključene u *naknade za uporabu intelektualnog vlasništva koje nisu drugdje uključene*), usluge posredovanja povezano uz financijske instrumente (koje su uključene u *financijske usluge*), usluge posredovanja u osiguranju (uključene u *pomoćne usluge osiguranja*) kao i naknade vezano uz transport, poput provizija za zastupništvo (uključeni u *prijevoz*).

2.10.3.5. **Ostale poslovne usluge koje nisu drugdje uključene**

Ostale poslovne usluge uključuju usluge distribucije vode, pare, plina ili ostalih naftnih proizvoda i klimatizacije, kada se te usluge vode odvojeno od usluga prijenosa; zapošljavanje osoblja, osiguranje i usluge istraživanja; prevođenje i tumačenje, fotografske usluge, izdavaštvo, čišćenje zgrada i poslovanje nekretninama.

▼M4

2.11. **Osobne, kulturne i rekreacijske usluge**

One uključuju *audiovizualne i povezane usluge* te *ostale osobne, kulturne i rekreacijske usluge*.

2.11.1. **Audiovizualne i povezane usluge**

Mogu se dalje raščlaniti na *audiovizualne usluge* i *povezane umjetničke usluge*. Obuhvaćene su usluge i povezane naknade vezane uz proizvodnju filmova (na filmskoj traci ili videozapisu), radio i televizijskog programa (uživo ili na snimci) i glazbenih zapisa. Uključeni su najam audiovizualnih i povezanih proizvoda te pristup kodiranim televizijskim kanalima (kao što su kabelske ili satelitske usluge), masovno proizvedeni audiovizualni proizvodi kupljeni ili prodani za stalnu uporabu koji se isporučuju elektronički (prijenos datoteka), naknade izvođačima (glumcima, glazbenicima, plesačima), autorima, skladateljima itd. Isključene su naknade ili licence za reproduciranje i/ili distribuciju audiovizualnih proizvoda (koji su uključeni u *naknade za uporabu intelektualnog vlasništva koje nisu drugdje uključene*).

2.11.2. **Ostale osobne, kulturne i rekreacijske usluge**

Obuhvaćaju: (a) *usluge obrazovanja*, (b) *zdravstvene usluge*, (c) *usluge povezane s kulturnim nasljeđem i rekreacijske usluge* te (d) *ostale osobne usluge*.

2.11.2.a **Usluge obrazovanja** obuhvaćaju usluge koje se pružaju između rezidenata i nerezidenata, a koje se odnose na obrazovanje poput dopisnih tečajeva i obrazovanja putem televizije ili interneta ili od strane učitelja itd. koji pružaju usluge neposredno u gospodarstvima domaćinima.

2.11.2.b **Zdravstvene usluge** obuhvaćaju usluge koje pružaju liječnici, medicinske sestre i bolničari i slično osoblje, kao i laboratorijske i slične usluge, bilo da se pružaju na daljinu ili neposredno. Isključeni su svi izdaci putnika vezano uz obrazovanje i zdravlje (koji su uključeni u *putovanja*).

2.11.2.c **Usluge povezane s kulturnim nasljeđem i rekreacijske usluge** uključuje usluge povezane s muzejima i ostalim kulturnim, sportskim, kockarskim i rekreativnim aktivnostima, osim onih koje uključuju osobe izvan gospodarstva u kojem su rezidenti (uključeno u *putovanja*).

2.11.2.d **Ostale osobne usluge** uključuju socijalne usluge, kućne usluge itd.

2.12. **Državna roba i usluge koje nisu drugdje uključene**

Ovo je rezidualna kategorija koja obuhvaća državne transakcije (uključujući transakcije međunarodnih organizacija) robom i uslugama koje nije moguće klasificirati u druge stavke. Uključene su sve transakcije (robom i uslugama) enklava kao što su veleposlanstva, konzulati, vojne baze i međunarodne organizacije s rezidentima gospodarstava u kojima su enklave smještene. Isključene su transakcije enklava s rezidentima matičnih gospodarstava. Ovisno o državnoj jedinici koja obavlja transakciju, ovu je stavku moguće dalje raščlaniti na robu i usluge kao transakcije *veleposlanstava i konzulata*, *vojnih jedinica i agencija* i na *ostalu državnu robu i usluge koje nisu drugdje uključene*.

3. **PRIMARNI DOHODAK**

Primarni dohodak predstavlja povrat koji dospijeva institucionalnim jedinicama radi njihovog doprinosa proizvodnom procesu ili radi stavljanja na raspolaganje financijske imovine ili od najma prirodnih resursa drugim institucionalnim jedinicama. Obuhvaća *naknade zaposlenima*, *dohodak od ulaganja* i *ostale primarne dohotke*.

▼M4

3.1. **Naknade zaposlenima (D1)**

Naknade zaposlenima evidentiraju se kada su poslodavac (proizvodna jedinica) i zaposlenik rezidenti različitih gospodarstava. U slučaju gospodarstva u kojem su proizvodne jedinice rezidenti, naknade zaposlenima su ukupne naknade za rad (uključujući doprinose koje poslodavci plaćaju u fondove socijalne sigurnosti ili privatne osiguravajuće ili mirovinske fondove), novčane ili u naravi, koje rezidentna društva plaćaju zaposlenicima nerezidentima u zamjenu za njihov rad tijekom obračunskog razdoblja. U slučaju gospodarstva u kojem su pojedinci rezidenti naknade čine ukupne naknade za rad, novčane ili u naravi, koje oni primaju od društava nerezidenata u zamjenu za rad tijekom obračunskog razdoblja. Važno je utvrditi postojanje odnosa poslodavac-zaposlenik; ako taj odnos ne postoji, plaćanje predstavlja kupnju usluga.

3.2. **Dohodak od ulaganja**

Dohodak od ulaganja proizlazi iz vlasništva rezidenta nad inozemnom financijskom imovinom (prihod) kao i obrnuto, iz dohotka iz vlasništva nerezidenta nad domaćom financijskom imovinom (rashod). Dohodak od ulaganja uključuje dohodak od vlasničkih ulaganja (*dividende*, *dohodak povučen iz dohotka kvazidruštava*, *reinvestirana dobit*) i dužničkih ulaganja (*kamate*) te dohodak od ulaganja vezano uz imatelje polica osiguranja, mirovinskog osiguranja ili standardiziranih sustava jamstva.

U platnoj bilanci dohodak od ulaganja klasificira se također prema funkciji odnosnog ulaganja, kao *izravna ulaganja*, *portfeljna ulaganja*, *ostala ulaganja* i *međunarodne pričuve* te dalje prema vrsti ulaganja. Za definicije ulaganja prema funkciji vidjeti financijski račun.

Kada je dobit ili gubitak od ulaganja (kapitala) moguće utvrditi posebno, ne klasificira ih se kao dohodak od ulaganja, već kao promjene u vrijednosti ulaganja zbog kretanja cijena na tržištu. Neto tokovi povezani s kamatnim izvedenicama evidentiraju se isključivo u izvedenim financijskim instrumentima u financijskom računu.

3.2.1. **Kamate (D41)**

Kamate su oblik dohotka od ulaganja koji primaju vlasnici određenih vrsta financijske imovine, kao što su depoziti (AF2), dužnički vrijednosni papiri (AF3), krediti (AF4) i ostala potraživanja (AF8), radi stavljanja financijske imovine na raspolaganje drugoj institucionalnoj jedinici. Dohodak od posebnih prava vučenja (SDR) i alokacije posebnih prava vučenja također su uključeni u kamate. Na računu primarnog dohotka evidentiraju se „čiste kamate” tako da se iz „stvarnih kamata” isključi sastavnica UFPIM. Dohodak od kamata evidentira se na obračunskom načelu.

3.2.2. **Raspodijeljeni dohodak društava (D42)**

3.2.2.1. **Dividende (D421)**

Dividende su raspodijeljeni prihodi koji se dodjeljuju vlasnicima vlasničkih vrijednosnih papira (AF5) u zamjenu za stavljanje sredstava na raspolaganje društvima. Dividende se evidentiraju u trenutku krajnjeg roka prava na dividendu.

3.2.2.2. **Isplate iz dohotka kvazidruštava (D422)**

Isplate iz dohotka kvazidruštva (neinkorporirana društva koja djeluju kao da su društva, npr. podružnice, fiktivne rezidentne jedinice za zemljišta i ostale prirodne resurse koje su u vlasništvu nerezidenata, zajednički pothvati, uzajamni fondovi itd.) su iznosi koje vlasnici kvazidruštva isplaćuju za svoju vlastitu uporabu iz dobiti kvazidruštva koja im pripadaju. Isplate iz dohotka kvazidruštava evidentiraju se u trenutku stvarnog događaja.

▼M4

3.2.3. **Reinvestirana dobit od inozemnih izravnih ulaganja** (D43)

Reinvestirana dobit predstavlja udio izravnih ulagača u smislu njihovog vlasničkog kapitala u dobiti koje strana ovisna društva, pridružena društva i podružnice ne razdijele kao dividendu. Ona se određuje kao udio izravnih ulagača u ukupnoj konsolidiranoj dobiti društva u koje se izravno ulaže u referentnom razdoblju (nakon poreza, kamata i amortizacije) umanjeno za dividende koje dospijevaju za plaćanje u referentnom razdoblju, čak i ako se te dividende odnose na dobit prijašnjih razdoblja.

Reinvestirana dobit evidentira se u razdoblju u kojem je ostvarena.

3.2.4. **Dohodak od udjela u investicijskim fondovima (D443)**

Dohodak od ulaganja koji se može pripisati dioničarima zajedničkih investicijskih fondova, uključujući uzajamne fondove i investicijske uzajamne fondove, sastoji se od dvije zasebne stavke: *dividende (D4431)* i *reinvestirane dobiti (D4432)*.

Dohodak od investicijskih fondova može se smatrati proslijeđenim njihovim dioničarima (ili vlasnicima udjela) budući da je ostvaren u obliku dohotka od ulaganja njihovog vlasničkog kapitala. Investicijski fondovi ostvaruju dohodak ulaganjem novca primljenog od dioničara. Dohodak dioničara od investicijskih fondova određuje se kao dohodak od ulaganja ostvaren od portfelja investicijskog fonda nakon odbitka operativnih troškova. Neto dobit investicijskih fondova nakon odbitka operativnih troškova pripada dioničarima. Kada se dioničarima raspodjeljuje samo dio neto dobiti u obliku dividende, zadržanu dobit treba tretirati kao da je raspodijeljena dioničarima te je zatim smatrati reinvestiranom.

3.2.5. **Dohodak od ulaganja koji se može pripisati imateljima polica osiguranja, mirovinskog osiguranja i standardiziranih sustava jamstva**

Za određivanje ove stavke sve njene sastavnice promatraju se zasebno, a ne kao dio zahtjeva za podacima bilance.

3.2.5.1. **Dohodak od ulaganja koji se može pripisati imateljima polica osiguranja (D441)** odgovara ukupnom primarnom dohotku ostvarenom od ulaganja u tehničke pričuve osiguranja. Te pričuve su one za koje društvo za osiguranje evidentira odgovarajuću obvezu prema imateljima polica.

3.2.5.2. **Dohodak od ulaganja koji se plaća iz mirovinskih prava (D442)**

Mirovinska prava proizlaze ili iz određenih sustava doprinosa ili iz određenih sustava naknada za mirovinu.

3.3. **Ostali primarni dohodci**

Klasificirani su prema institucionalnom sektoru gospodarstva koje sastavlja podatke (*opća država* ili *ostali sektori*) i uključuju sljedeće sastavnice: *poreze na proizvodnju i uvoz*, *subvencije* i *zakupnine*.

3.3.1. **Porezi na proizvodnju i uvoz (D2)**

Uključuju sljedeće sastavnice:

3.3.1.1. **Porezi na proizvode (D21)** plaćaju se po jedinici određene robe ili usluge koje su proizvedene ili kojima se trguje prekogranično. Primjeri uključuju porez na dodanu vrijednost, uvozne carine, trošarine i poreze na potrošnju.

▼M4

3.3.1.2. **Ostali porezi na proizvodnju (D29)** sastoje se od svih poreznih obveza društava koje proizlaze iz bavljenja proizvodnom djelatnošću te uključuju plaćene poreze za poslovne i stručne licence.

3.3.2. **Subvencije (D3)**

Uključuju sljedeće sastavnice:

3.3.2.1. **Subvencije na proizvode (D31)** plaćaju se po jedinici proizvedene robe ili usluga.

3.3.2.2. **Ostale subvencije na proizvodnju (D39)** čine subvencije osim subvencija na proizvode koje rezidentne proizvodne jedinice mogu primiti na osnovi proizvodne djelatnosti.

3.3.3. **Zakupnine (D45)**

Zakupnine obuhvaćaju dohodak od stavljanja prirodnih resursa na raspolaganje nerezidentnoj institucionalnoj jedinici. Primjeri zakupnina uključuju iznose koje je potrebno platiti za uporabu zemljišta na kojima se nalaza nalazišta rude ili druga rudna bogatstva, te za ribolovna prava, šumarska prava i prava ispaše. Redovita plaćanja osoba koje unajmljuju prirodne resurse kao što su rudna bogatstva često se opisuju kao licencne naknade, ali ih se klasificira kao zakupnine.

4. **SEKUNDARNI DOHODAK**

Račun sekundarnog dohotka prikazuje tekuće transfere između rezidenata i nerezidenata. Transfer je stavka koja odgovara pružanju robe, usluga, financijske imovine ili ostale neproizvedene imovine od strane institucionalne jedinice drugoj institucionalnoj jedinici pri čemu nema odgovarajućeg povrata ekonomske vrijednosti. Tekući transferi obuhvaćaju sve transfere koji nisu kapitalni transferi.

Tekući transferi se klasificiraju prema institucionalnom sektoru koji obavlja ili prima transfer izvještajnog gospodarstva (*opća država* ili *ostali sektori*).

Tekući transferi opće države obuhvaćaju *tekuće poreze na dohodak, bogatstvo itd., socijalne doprinose, socijalne naknade, tekuću međunarodnu suradnju, razne tekuće transfere te vlastita sredstva unije od PDV-a i na temelju BND-a*.

Tekući transferi ostalih sektora obuhvaćaju *tekuće poreze na dohodak, bogatstvo itd., socijalne doprinose, socijalne naknade, razne tekuće transfere, neto premije neživotnog osiguranja, potraživanja neživotnog osiguranja i prilagodbe za promjene u mirovinskim pravima. Razni tekući transferi (D75)* uključuju *osobne transfere između rezidentnih i nerezidentnih kućanstava* (od toga: *radničke doznake*).

4.1. **Tekući porezi na dohodak, bogatstvo itd. (D5)**

Tekući porezi na dohodak, bogatstvo itd. na međunarodnim računima obuhvaćaju uglavnom poreze na dohodak koji su nerezidenti ostvarili pružanjem svog rada ili financijske imovine. Također su uključeni porezi na kapitalnu dobit koji proizlaze iz imovine nerezidenata. Poreze na dohodak i kapitalnu dobit od financijske imovine općenito plaćaju *ostali sektori* (pojedinci, društva i neprofitne institucije), a naplaćuje *opća država*.

4.2. **Socijalni doprinosi (D61)**

Socijalni doprinosi su stvarni ili pripisani doprinosi kućanstava sustavima socijalnog osiguranja da bi se osigurala isplata socijalnih naknada.

▼M4

4.3. **Socijalne naknade (D62 + D63)**

Socijalne naknade uključuju naknade koje se isplaćuju u okviru sustava socijalne sigurnosti i mirovinskog osiguranja. One uključuju mirovinske i nemirovinske naknade za događaje i okolnosti vezane uz bolest, nezaposlenost, stanovanje i obrazovanje i mogu biti u novcu ili naravi.

4.4. **Neto premije neživotnog osiguranja (D71)**

Premije neživotnog osiguranja sastoje se od bruto premija koje plaćaju imatelji polica da bi ugovorili osiguranje tijekom obračunskog razdoblja (zarađene premije) i premijskih dodataka koji se isplaćuju iz dohotka od ulaganja koji se pripisuje imateljima polica osiguranja nakon odbitka obračunatih naknada za usluge društava za osiguranje koja sklapaju osiguranje. Naknade za usluge predstavljaju usluge koje kupuju imatelji polica i one se evidentiraju kao usluge osiguranja. U ovu stavku su uključene neto premije za standardizirana jamstva.

4.5. **Potraživanja od neživotnog osiguranja (D72)**

Potraživanja od neživotnog osiguranja su iznosi koji se plaćaju za namiru potraživanja koja dospijevaju u tekućem obračunskom razdoblju. Potraživanja dospijevaju u trenutku nastupa mogućeg događaja koji predstavlja temelj za valjano potraživanje. Potraživanja koja se isplaćuju u okviru standardiziranih jamstava evidentiraju se u ovoj stavci.

4.6. **Tekuća međunarodna suradnja (D74)**

Tekuća međunarodna suradnja sastoji se od tekućih transfera u novcu ili naravi između različitih država ili između država i međunarodnih organizacija. Dio tekuće međunarodne suradnje uključuje suradnju s institucijama Unije.

4.7. **Razni tekući transferi (D75)**

Razni tekući transferi u novcu ili naravi uključuju: *tekuće transfere neprofitnim institucijama koje služe kućanstvima (D751), tekuće transfere između kućanstava (D752), ostale razne tekuće transfere (D759)* uključujući globe i kazne, dio uplata za loto listiće i kockanje, plaćanja odšteta i ostalo.

4.7.1. **Osobni transferi između rezidentnih i nerezidentnih kućanstava**

Osobni transferi između rezidentnih i nerezidentnih kućanstava obuhvaćaju sve tekuće transfere u novcu ili naravi koje obavljaju ili primaju kućanstva rezidenata prema odnosno od kućanstava nerezidenata. Osobni transferi uključuju „*od toga: radničke doznake*”.

4.7.1.1. **Radničke doznake**

Radničke doznake obuhvaćaju osobne transfere migranata koji su rezidenti i zaposlenici novih gospodarstava prema kućanstvima nerezidenata. Osobe koje rade i prebivaju u novim gospodarstvima manje od godine dana smatraju se nerezidentnima te se njihove naknade za rad evidentiraju kao naknade zaposlenima.

4.8. **Vlastita sredstva Unije od PDV-a i na temelju BND-a (D76)**

Treći i četvrti izvori vlastitih sredstava Unije od PDV-a i na temelju BND-a jesu tekući transferi koje opća država svake države članice uplaćuje institucijama Unije.

▼M4

4.9. **Prilagodbe za promjene u mirovinskim pravima (D8)**

Prilagodbe za promjene u mirovinskim pravima potrebne su da bi se uskladio tretman mirovina kao tekućih transfera s tretmanom mirovinskih prava kao financijske imovine. Stanje tekućeg računa nakon prilagodbe jednako je kao što bi bilo da se socijalni doprinosi i mirovinska primanja ne evidentiraju kao tekući transferi.

B. KAPITALNI RAČUN

Kapitalni račun obuhvaća *stjecanje/smanjivanje neproizvedene nefinancijske imovine i kapitalne transfere*.

5.1. **Bruto stjecanje i smanjivanje neproizvedene nefinancijske imovine**

Neproizvedena nefinancijska imovina sastoji se od: (a) prirodnih resursa, (b) ugovora, najma i licenci te (c) promidžbene imovine (robna imena i žigovi) i *goodwilla*. Stjecanje i smanjivanje neproizvedene nefinancijske imovine evidentira se zasebno na bruto načelu, a ne u neto vrijednosti. Samo se kupnja/prodaja takve imovine evidentira u ovoj stavci kapitalnog računa, a ne i njezina uporaba.

5.2. **Kapitalni transferi (D9)**

Kapitalni transferi sastoje se od: i. prijenosa vlasništva nad dugotrajnom imovinom, ii. prijenosa sredstava povezanih s ili uvjetovanih stjecanjem ili smanjivanjem dugotrajne imovine i iii. otpisa obaveza vjerovnika bez primitka nadoknade. Kapitali transferi mogu biti u novcu ili naravi (kao što je oprost duga). Razlika između tekućih i kapitalnih transfera u praksi ovisi o načinu na koji država primatelj upotrijebi transfer. Kapitalni transferi klasificiraju se prema institucionalnom sektoru koji obavlja ili prima transfer u izvještajnom gospodarstvu (*opća država* ili *ostali sektori*).

Kapitalni transferi uključuju: *poreze na kapital, investicijske potpore i ostale kapitalne transfere*.

5.2.1. **Porezi na kapital (D91)**

Porezi na kapital sastoje se od poreza koji se plaćaju u neredovitim i rijetkim intervalima na vrijednost imovine ili neto vrijednost u vlasništvu institucionalnih jedinica ili na vrijednost imovine prenesene između institucionalnih jedinica. Oni uključuju poreze na nasljedstvo i poreze na darovanje između osoba koji se plaćaju na kapital korisnika.

5.2.2. **Investicijske potpore (D92)**

Investicijske potpore sastoje se od kapitalnih transfera u novcu i naravi za cjelokupno ili djelomično financiranje troškova stjecanja dugotrajne imovine. Primatelji su obvezni upotrijebiti primljene investicijske potpore u novcu za bruto investicije u fiksni kapital, a te su potpore često povezane s posebnim investicijskim projektima kao što su veliki građevinski projekti.

5.2.3. **Ostali kapitalni transferi (D99)**

Uključuju velika jednokratna plaćanja kao naknadu za velike štete ili ozbiljne ozljede koje nisu pokrivene policama osiguranja, velike darove, nasljeđa ili donacije, uključujući one neprofitnim institucijama. Ova kategorija uključuje *oprost duga*.

▼M4

5.2.3.1. **Oprost duga**

Oprost duga je dobrovoljan otpis cjelokupnog ili dijela dugovanja u okviru ugovornog sporazuma između vjerovnika i dužnika.

C. FINANCIJSKI RAČUN I STANJE MEĐUNARODNIH ULAGANJA

U financijskom računu se općenito evidentiraju transakcije s financijskom imovinom i obvezama koje se odvijaju između rezidenata i nerezidenata. Financijski račun prikazuje neto transakcije: neto stjecanja financijske imovine odgovaraju stjecanju imovine umanjenom za umanjenje imovine.

Stanje međunarodnih ulaganja (IIP) na kraju svakog tromjesečja prikazuje vrijednost financijske imovine rezidenata određenog gospodarstva koja predstavlja potraživanja od nerezidenata te obveza rezidenata određenog gospodarstva prema nerezidentima, uvećanu za zlatne poluge koje se drže kao međunarodne pričuve. Razlika između imovine i obveza je neto stanje međunarodnih ulaganja te predstavlja neto potraživanje ili neto obvezu prema inozemstvu.

Vrijednost stanja međunarodnih ulaganja na kraju razdoblja rezultat je stanja na kraju prethodnog razdoblja, transakcija tijekom tekućeg razdoblja i drugih promjena koje proizlaze iz drugih razloga osim transakcija između rezidenata i nerezidenata, a koje se mogu pripisati **ostalim promjenama u obujmu** i **revalorizacijama** (zbog **promjena deviznog tečaja ili cijena**).

U skladu s funkcionalnom potpodjelom, prekogranične financijske transakcije i stanja klasificiraju se kao *izravna ulaganja, portfeljna ulaganja, izvedeni financijski instrumenti (osim pričuva) i dioničke opcije zaposlenika, ostala ulaganja i međunarodne pričuve*. Prekogranične financijske transakcije i stanja dalje se klasificiraju prema vrsti instrumenta i institucionalnom sektoru kako je određeno u tablici 7.

Tržišne cijene osnova su za vrednovanje transakcija i stanja. Nominalna vrijednost se upotrebljava za stanja neprenosivih instrumenata, kao što su krediti, depoziti i druga potraživanja/obveze. Međutim, sve transakcije u tim instrumentima vrednuju se po tržišnim cijenama. Radi uzimanja u obzir neusklađenosti između tržišnog vrednovanja transakcija i nominalne vrijednosti stanja, prodavatelj evidentira *revalorizaciju zbog promjena ostalih cijena* tijekom razdoblja u kojem dođe do prodaje koja je jednaka razlici između nominalne vrijednosti i vrijednosti transakcije, dok kupac evidentira suprotni iznos kao *revalorizacije zbog ostalih promjena cijena*.

Financijski račun platne bilance i stanje međunarodnih ulaganja uključuju protustavke obračunatom dohotku od instrumenata koji su klasificirani u odgovarajuće funkcionalne kategorije.

6.1. **Izravna ulaganja**

Izravna ulaganja povezana su s rezidentom jednog gospodarstva (izravni ulagatelj) koji ima kontrolu ili značajnu razinu utjecaja na upravljanje društva koje je rezident drugog gospodarstva (društvo u koje se izravno ulaže). U skladu s međunarodnim standardima, izravno ili neizravno vlasništvo 10 % ili više prava glasa u društvu koje je rezident jednog gospodarstva od strane ulagatelja koji je rezident drugog gospodarstva dokaz je takvog odnosa. Na temelju navedenog kriterija, odnos izravnog ulaganja može postojati među različitim povezanim društvima neovisno o tome sastoji li se povezanost od jedne ili više veza. On se može proširiti na ovisna društva u koja se izravno ulaže, ovisna društva ovisnih društava i pridružena društva. Kada je izravno ulaganje uspostavljeno, svi naknadni financijski tokovi/ulaganja između povezanih društava evidentiraju se kao transakcije/stanja izravnih ulaganja.

▼M4

Vlasnički kapital obuhvaća vlasnički kapital u podružnicama kao i sve udjele u ovisnim i pridruženim društvima. *Reinvestirana dobit* sastoji se od protustavke udjelu u dobiti izravnog ulagatelja koji ovisna ili pridružena društva ne raspodijele kao dividendu i dobiti podružnica koja se ne isplaćuje izravnom ulagatelju i koja se evidentira u stavci *dohodak od ulaganja* (vidjeti 3.2.3.).

Vlasnički i *dužnički kapital kod izravnih ulaganja* dalje se dijele u skladu s vrstom odnosa između subjekata te u skladu sa smjerom ulaganja. Moguće je razlikovati tri vrste izravnih ulaganja:

(a) **ulaganja izravnih ulagatelja u društva u koja se izravno ulaže**. Ova kategorija uključuje investicijske tokove (i stanja) od izravnog ulagatelja prema njegovim društvima u koja se izravno ulaže (neovisno o tome jesu li ona pod izravnom ili neizravnom kontrolom ili utjecajem);

(b) **povratna ulaganja**. Ova vrsta odnosa obuhvaća investicijske tokove (i stanja) od društva u koja se izravno ulaže prema izravnom ulagatelju;

(c) **između sestrinskih društava**. Ovo obuhvaća tokove (i stanja) između društava koja nisu pod međusobnom kontrolom i ne utječu jedna na druga, ali su oba pod kontrolom ili utjecajem istog izravnog ulagatelja.

6.2. **Portfeljna ulaganja**

Portfeljna ulaganja uključuju transakcije i stanja koja uključuju dužničke ili vlasničke vrijednosne papire osim onih koji su uključeni u izravna ulaganja ili međunarodne pričuve. Portfeljna ulaganja uključuju *vlasničke vrijednosne papire, udjele u investicijskim fondovima i dužničke vrijednosne papire* osim ako su oni kategorizirani kao izravna ulaganja ili međunarodne pričuve. Transakcije kao što su repo ugovori i pozajmljivanje vrijednosnih papira isključene su iz portfeljnih ulaganja.

6.2.1. **Vlasnički vrijednosni papiri (F51/AF51)**

Vlasnički vrijednosni papiri obuhvaćaju sve instrumente koji predstavljaju potraživanja od rezidualne vrijednosti društva ili kvazidruštva, nakon što su podmirena potraživanja svih vjerovnika. Za razliku od dužničkih vrijednosnih papira, vlasnički vrijednosni papiri obično vlasniku ne daju pravo na unaprijed određeni iznos ili iznos utvrđen prema fiksnoj formuli. Vlasnički vrijednosni papiri obuhvaćaju *dionice koje kotiraju na burzi* i *dionice koje ne kotiraju na burzi*.

Dionice koje kotiraju na burzi (F511/AF511) su vlasnički vrijednosni papiri koji su uvršteni na priznatoj burzi ili bilo kojem drugom obliku sekundarnog tržišta. **Dionice koje ne kotiraju na burzi (F512/AF512)** su vlasnički vrijednosni papiri koji nisu uvršteni na burzi.

6.2.2. **Udjeli u investicijskim fondovima (F52/AF52)**

Udjele u investicijskim fondovima izdaju investicijski fondovi. U slučaju uzajamnog fonda ti se udjeli nazivaju „jedinice”. Investicijski fondovi su subjekti za zajednička ulaganja putem kojih ulagatelji udružuju sredstva za ulaganja u financijsku i/ili nefinancijsku imovinu. Udjeli u investicijskim fondovima imaju posebnu ulogu u financijskom posredovanju kao vrsta zajedničkog ulaganja u ostalu imovinu pa ih se utvrđuje zasebno od ostalih vlasničkih udjela. Razlikuje se i tretman njihovog dohotka jer je potrebno pripisati *reinvestiranu dobit*.

▼M4

6.2.3. **Dužnički vrijednosni papiri (F3/AF3)**

Dužnički vrijednosni papiri su prenosivi instrumenti koji služe kao dokaz o dugu. Oni uključuju mjenice, obveznice, zapise, prenosive certifikate o depozitu, komercijalne zapise, zadužnice, vrijednosne papire osigurane imovinom, instrumente tržišta novca i slične instrumente kojima se obično trguje na financijskim tržištima. Transakcije i stanja dužničkih vrijednosnih papira dijele se prema izvornom dospijeću na *kratkoročne* i *dugoročne*.

6.2.3.1. **Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri (F31/AF31)**

Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri isplaćuju se na zahtjev ili izdaju s početnim dospijećem od jedne godine ili manje. Oni općenito imatelju daju bezuvjetno pravo na određeni utvrđeni iznos novca na određeni dan. S tim instrumentima se obično trguje s diskontom na organiziranim tržištima; diskont ovisi o kamati i preostalom razdoblju do dospijeća.

6.2.3.2. **Dugoročni dužnički vrijednosni papiri (F32/AF32)**

Dugoročni dužnički vrijednosni papiri izdaju se s početnim dospijećem duljim od jedne godine ili bez određenog dospijeća (osim onih na zahtjev koji su uključeni u kratkoročne). Oni imatelju općenito daju (a) bezuvjetno pravo na utvrđeni monetarni prihod ili ugovorno određeni promjenjivi monetarni prihod (plaćanje kamata neovisno je o dobiti dužnika) i (b) bezuvjetno pravo na utvrđeni iznos na osnovi otplate glavnice na određeni dan ili dane.

Do evidentiranja transakcija u bilanci dolazi kada vjerovnici ili dužnici iskažu potraživanje ili obvezu u svojim poslovnim knjigama. Transakcije se evidentiraju po efektivnoj cijeni primljenoj ili plaćenoj, umanjenoj za proviziju i troškove. Tako se u slučaju vrijednosnih papira s kuponom obračunate kamate uključuju od zadnjeg plaćanja kamate, a u slučaju vrijednosnih papira izdanih s diskontom uključuju se kamate akumulirane od dana izdavanja. Uključivanje obračunate kamate potrebno je za financijski račun platne bilance i za stanje međunarodnih ulaganja; ta evidentiranja moraju imati protustavke u svojim dotičnim računima dohotka.

6.3. **Izvedeni financijski instrumenti (osim pričuva) i dioničke opcije zaposlenika (F7/AF7)**

Ugovor o izvedenom financijskom instrumentu je financijski instrument koji je povezan s drugim posebnim financijskim instrumentom, pokazateljem ili robom te preko kojeg se na financijskim tržištima može samostalno trgovati posebnim financijskim rizicima (kao što je kamatni rizik, valutni rizik, rizik promjene cijene dionica i robe, kreditni rizik itd.). Ova kategorija utvrđuje se posebno od ostalih kategorija jer se odnosi na prijenos rizika, a ne na pribavljanje sredstava ili drugih resursa. Za razliku od drugih funkcionalnih kategorija, kod izvedenih financijskih instrumenata ne nastaje primarni dohodak. Neto tokovi povezani s kamatnim izvedenicama evidentiraju se kao izvedeni financijski instrumenti, a ne kao dohodak od ulaganja. Transakcije i stanja izvedenih financijskih instrumenata tretiraju se posebno od vrijednosti stavaka s kojima su povezani. U slučaju opcija evidentira se puna premija (tj. kupovna/prodajna cijena opcija i uključena zaračunata usluga). Povratne uplate marže sastoje se od gotovine ili drugog kolaterala deponiranog radi zaštite druge ugovorne stranke od rizika nastanka statusa neispunjavanja obveza. Klasificira ih se kao depozite u ostalim ulaganjima (ako su obveze dužnika uključene u monetarni agregat) ili u ostala potraživanja/obveze. Nepovratna plaćanja marže (poznata i kao varijacijska marža) umanjuju financijsku obvezu stvorenu izvedenim instrumentom te se stoga klasificiraju kao transakcije izvedenim financijskim instrumentima.

▼M4

Dioničke opcije zaposlenika su opcije za kupnju vlasničkog kapitala društva koji se nudi zaposlenicima društva kao oblik naknade za rad. Dioničke opcije odobrene zaposlenicima kojima se može trgovati na financijskim tržištima bez ograničenja klasificiraju se kao izvedeni financijski instrumenti.

6.4. **Ostala ulaganja**

Ostala ulaganja su rezidualna kategorija koja uključuje stanja i transakcije osim onih uključenih u izravna ulaganja, portfeljna ulaganja, izvedene financijske instrumente i dioničke opcije zaposlenika ili međunarodne pričuve. Ako sljedeći razredi financijske imovine i obveza nisu uključeni u izravna ulaganja ili međunarodne pričuve, ostala ulaganja uključuju: (a) *ostali vlasnički kapital*, (b) *gotovinu i depozite*, (c) *kredite* (uključujući kredite i zajmove MMF-a), (d) *sustave osiguranja, mirovinskog osiguranja i standardizirane sustave jamstva*, (e) *trgovinske kredite i predujmove*, (f) *ostala potraživanja/obveze* i (g) *dodjele posebnih prava vučenja* (posebna prava vučenja uključena su u međunarodne pričuve).

Za kredite, depozite i ostala potraživanja i imovinu koji se prodaju s diskontom, vrijednosti transakcija koje se evidentiraju u financijskom računu mogu se razlikovati od nominalnih vrijednosti evidentiranih u stanju međunarodnih ulaganja. Takve razlike evidentiraju se kao *revalorizacije zbog ostalih promjena cijena*.

6.4.1. **Ostali vlasnički kapital (F519/AF519)**

Ostali vlasnički kapital uključuje vlasnički kapital koji nije u obliku vrijednosnih papira te stoga nije uključen u portfeljna ulaganja. Sudjelovanje u kapitalu nekih međunarodnih organizacija nije u obliku vrijednosnih papira te se stoga klasificira kao *ostali vlasnički kapital*.

6.4.2. **Gotovina i depoziti (F2/AF2)**

Gotovina i depoziti uključuju gotov novac u optjecaju i depozite. Depoziti su standardizirani, neprenosivi ugovori koje obično nude institucije koje primaju depozite i koje vjerovniku omogućuju polog i kasnije povlačenje različitih iznosa novca. Depoziti obično uključuju jamstvo dužnika za povrat glavnice ulagatelju.

Razlika između *kredita* i *gotovine i depozita* ovisi o naravi zajmoprimca. To znači da na strani imovine novac koji sektor rezidentnih imatelja novca odobri nerezidentnim bankama treba klasificirati kao *depozite*, a novac koji sektor rezidentnih imatelja novca odobri nerezidentnim nebankarskim institucijama (tj. institucionalnim jedinicama osim banaka) treba klasificirati kao *kredite*. Na strani obveza novac koji su primile rezidentne nebankarske institucije, tj. nemonetarne financijske institucije, uvijek treba klasificirati kao *kredite*. U konačnici ova razlika znači da sve transakcije koje uključuju rezidentne monetarne financijske institucije i nerezidentne banke treba klasificirati kao *depozite*.

6.4.3. **Zajmovi (F4/AF4)**

Zajmovi su financijska imovina koja (a) nastaje kada vjerovnik pozajmi sredstva izravno dužniku te (b) koja je dokumentirana dokumentima koji nisu prenosivi. Ova kategorija uključuje sve kredite, uključujući hipotekarne kredite, financijski leasing i repo poslove. Svi repo poslovi, tj. repo ugovori, poslovi prodaje/povratne kupnje i pozajmljivanja vrijednosnih papira (uz razmjenu gotovine kao kolaterala) tretiraju se kao kolaterizirani krediti, a ne kao izravna kupnja/prodaja vrijednosnih papira te se evidentiraju kao *ostala ulaganja* u rezidentnom sektoru koji obavlja posao. Ovaj tretman koji je u skladu i s računovodstvenim praksama banaka i ostalih financijskih društava namijenjen je boljem odražavanju ekonomske prirode navedenih financijskih instrumenata.

▼M4

6.4.4. **Osiguranja, mirovinska osiguranja i standardizirani sustavi jamstva (F6/AF6)**

Ova stavka uključuje sljedeće: (a) tehničke pričuve neživotnog osiguranja (F61), (b) životno osiguranje i prava na rentu (F62), (c) mirovinska prava, potraživanja mirovinskih fondova od upravitelja mirovinskih fondova te prava na nemirovinske fondove (F63 + F64 + F65), i (d) pričuve za obveze u okviru standardiziranih jamstava (F66).

6.4.5. **Trgovački krediti i predujmovi (F81/AF81)**

Trgovački krediti i predujmovi su financijska potraživanja koja proizlaze iz kredita koji dobavljači robe i usluga izravno odobre svojim klijentima i predujmovi za radove u tijeku ili radove koje tek treba obaviti, u obliku predujmova klijenata za robu i usluge koje još nisu isporučene. Trgovački krediti i predujmovi nastaju kada se isplata za robu i usluge ne odvija istodobno kada i promjena vlasništva nad robom ili pružanje usluge.

6.4.6. **Ostala potraživanja/obveze (F89/AF89)**

Ova kategorija sastoji se od potraživanja ili obveza osim onih uključenih u trgovinske kredite i predujmove ili ostale instrumente. Ona obuhvaća financijsku imovinu i obveze koji nastaju kao protustavka transakcijama kod kojih postoji vremenska razlika između tih transakcija i povezanih plaćanja. Ona uključuje porezne obveze, kupnju i prodaju vrijednosnih papira, naknade za pozajmljivanje vrijednosnih papira, naknade za pozajmice u zlatu, plaće, dividende i dospjele neplaćene socijalne doprinose.

6.4.7. **Dodjela posebnih prava vučenja (F12/AF12)**

Dodjela posebnih prava vučenja članicama MMF-a iskazuje se kao obveza primatelja u stavci posebna prava vučenja (SDR) u *ostalim ulaganjima* s odgovarajućim unosom u stavci posebnih prava vučenja u *međunarodnim pričuvama*.

6.5. **Međunarodne pričuve**

Međunarodne pričuve su ona inozemna imovina kojom monetarne vlasti slobodno raspolažu i koja je pod njihovom kontrolom radi ispunjavanja potreba financiranja platne bilance, interveniranja na deviznim tržištima radi upravljanja deviznim tečajem i za druge povezane namjene (kao što je održavanje povjerenja u valutu i gospodarstvo ili osiguravanje temelja za inozemno zaduživanje). Međunarodne pričuve moraju biti devizna imovina, potraživanja od nerezidenata i imovina koja zaista postoji. Potencijalna imovina je isključena. Koncept međunarodnih pričuva temelji se na pojmovima njihove „kontrole” od strane monetarnih vlasti i „raspoloživosti” monetarnim vlastima.

6.5.1. **Monetarno zlato (F11/AF11)**

Monetarno zlato je zlato na koje prava imaju monetarne vlasti (ili druga tijela koja podliježu stvarnom nadzoru monetarnih vlasti) te se drži kao međunarodne pričuve. Uključuje *zlatne poluge* i *neraspoređene račune zlata* kod nerezidenata koji daju pravo na potraživanje isporuke zlata.

6.5.1.1. **Zlatne poluge** imaju oblik kovanica, ingota ili poluga čistoće od najmanje 995 tisućinki, uključujući zlatne poluge na raspoređenim računima zlata.

6.5.1.2. **Neraspoređeni računi zlata** predstavljaju potraživanje od upravitelja računom za isporuku zlata. Kod tih računa pružatelj računa ima pravo na osnovicu rezerve fizičkog zlata (raspoređenog) te izdaje potraživanja imateljima računa iskazana u zlatu. Neraspoređeni računi zlata koji se ne klasificiraju kao monetarno zlato uključeni su u *gotovinu i depozite* u *ostalim ulaganjima*.

▼M4

6.5.2. **Posebna prava vučenja (F12/AF12)**

Posebna prava vučenja (SDR) su međunarodne pričuve koje je akumulirao MMF te ih se dodjeljuje članovima kao dopuna postojećim službenim pričuvama. Posebna prava vučenja imaju samo monetarne vlasti članova MMF-a te ograničeni broj međunarodnih financijskih institucija koje su ovlašteni imatelji.

6.5.3. **Pričuvna pozicija u MMF-u**

To je ukupan iznos (a) „pričuvne tranše" tj. iznos u stranoj valuti (uključujući posebna prava vučenja) koji pojedina država članica može povući od MMF-a u kratkom roku i (b) sva zaduženja MMF-a u skladu sa sporazumom o kreditu u okviru računa općih sredstava koji je dostupan državi članici.

6.5.4. **Ostale međunarodne pričuve**

Ostale međunarodne pričuve obuhvaćaju *gotovinu i depozite, vrijednosne papire, izvedene financijske instrumente i ostala potraživanja*. *Depoziti* se odnose na one koji su raspoloživi na zahtjev. *Vrijednosni papiri* uključuju likvidne i utržive vlasničke i dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti, uključujući udjele ili jedinice u investicijskim fondovima. *Izvedeni financijski instrumenti* evidentiraju se u međunarodnim pričuvama samo ako su izvedeni instrumenti koji se odnose na upravljanje međunarodnim pričuvama sastavni dio vrednovanja takve imovine. *Ostala potraživanja* uključuju kredite nerezidentnim nebankarskim institucijama, dugoročne kredite skrbničkom računu kod MMF-a i ostalu financijsku imovinu koja nije drugdje prethodno uključena, a odgovara definiciji međunarodnih pričuva.